Ազգ
Azg
armenian daily
19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 211 (2656)

ՄԱԿ-ի տեսուչները ժամանեցին Բաղդադ

Երեկ երեկոյան ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի թիվ 1441 որոշման պայմաններն իրականացնելու առաքելությամբ Բաղդադի օդակայան ժամանեցին ՄԱԿ-ի տեսուչները, գլխավորությամբ Հանս Բլիխի եւ Մոհամադ ալ Բարադեյի: Առաջինը պատասխանատու է կենսաբանական եւ քիմիական, իսկ երկրորդը՝ միջուկային զենքերի ստուգման համար:

Օդակայանից տեսչական խումբն ուղեւորվեց Բաղդադում ՄԱԿ-ի տեսչական գրասենյակ, որը լքել էին 4 տարի առաջ: Ինչպես հաղորդեց խմբի անդամներից մեկը, գրասենյակը գտել են անմխիթար վիճակում, մանր կրծողներով ու միջատներով լեցուն: Խմբի ղեկավարները ուշ երեկոյան առաջին հանդիպումն ունեցան իրաքյան պաշտոնյաների հետ եւ հիմնականում քննարկեցին լոգիստիկական հարցեր: Առաջիկա շաբաթ, ժամանելուց 9 օր անց, խումբը կսկսի իր աշխատանքները՝ բացարձակ լիազորություն ունենալով ստուգելու շուրջ 700 օբյեկտ, այդ թվում նաեւ նախագահ Սադդամ Հուսեյնի պալատները: Մինչեւ դեկտեմբերի 8-ը պայմանաժամ է տրված Իրաքին հայտարարագրելու իր տրամադրության տակ եղած զանգվածային ոչնչացման զենքերի մասին, թեեւ Բաղդադը հերքում է դրանց գոյությունը:

ՆԱՏՕ

Գագաթաժողով՝ վախի ու սարսափի պայմաններում

Ռոբերտ Քոչարյանը կիջեւանի «Պրահա» հյուրանոցում

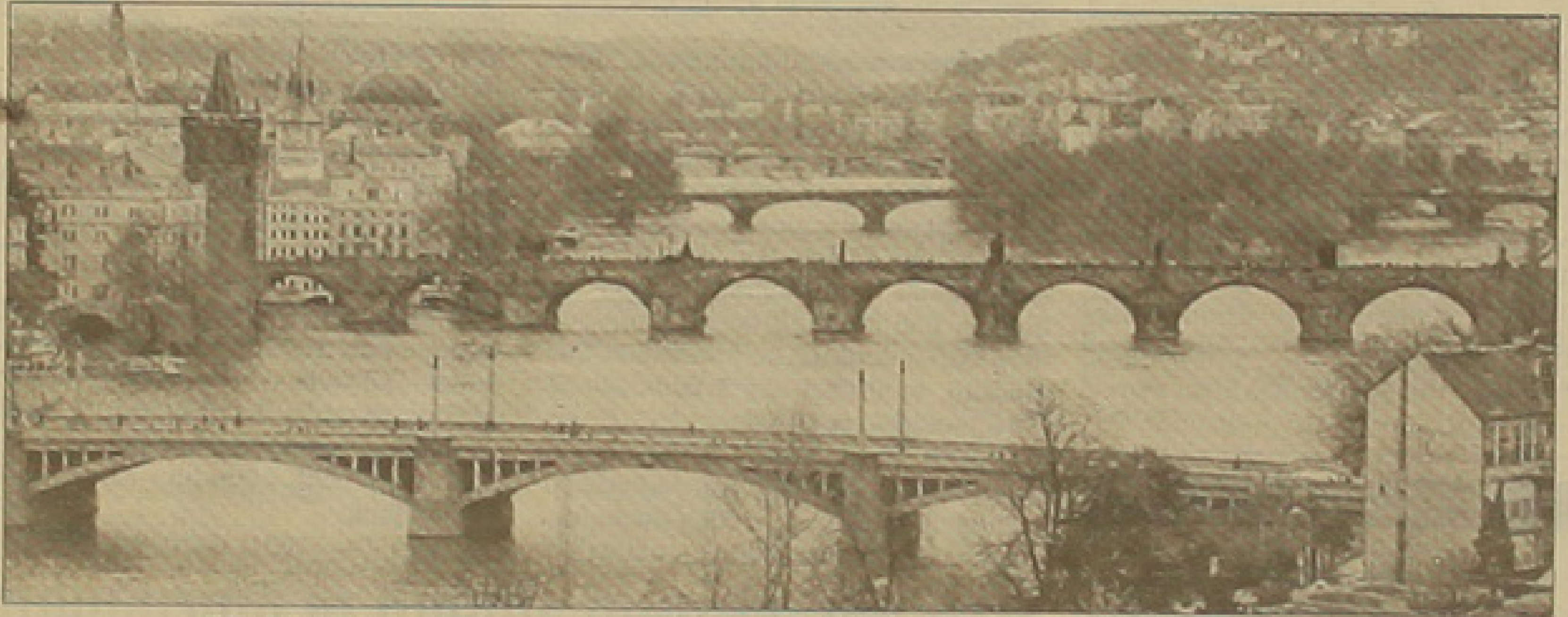

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
«Օրեր», Պրահա
հատուկ «Ազգի» համար

12 հազար չեխ ոստիկաններ չորս օր շարունակ կհերթապահեն չեխական մայրաքաղաքում՝ ապահովելով ոչ միայն մոտ 50 երկրներից ժամանած պատվիրակությունների անդամների, այլեւ Պրահայի բնակիչների անվտանգությունը: Դեռ ՆԱՏՕ-ի անդամ պետությունների ու հրավիրյալ երկրների ղեկավարների գագաթաժողովից մի քանի ամիս առաջ չեխական իրավապահ մարմինները սկսեցին անվտանգության միջոցառումները: Իրականում, արդեն երկու տարի Չեխիայի կառավարությունը պատրաստվում է այս գագաթաժողովին, եւ ըստ մամուլի, աննախադեպ են նաեւ ծախսերը՝ մոտ 800 միլիոն կրոն (26 միլոն դոլարից ավելի), ինչը 5 անգամ ավելի է, քան նախորդ մադրիդյան հանդիպման ծախսերը:

Մայրաքաղաքի շատ բնակիչներ ամիսներ առաջ հոգ էին տարել, որ այս շաբաթն անցկացնեն Պրահայից դուրս ամառանոցներում կամ հանգստյան տներում: Եվ այս օրերին քաղաքն աստիճանաբար դատարկվում է:

Տես ➧ էջ 2

ՀՀ կառավարությունը պատրաստվում է «Արմենտելին» զրկել մենաշնորհի իրավունքից

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2003 թ. մարտի 3-ին ուժի մեջ է մտնում ՀՀ Սահմանադրական դատարանի վճիռը, ըստ որի հեռահաղորդակցության բնագավառում «Արմենտելին» մենաշնորհ վերապահող «Հեռահաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածը ճանաչված է հակասահմանադրական: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը, դա հնարավորություն կտա կառավարությանը դիմել Ազգային ժողով՝ օրենքի նշված հոդվածի փոփոխության առաջարկությամբ:

Մինչ այդ, ըստ Ա. Մանուկյանի, կառավարության նախաձեռնությամբ նոյեմբերի 26-ին կկայանա «Արմենտելի» բաժնետերերի բաց ժողով, որին կմասնակցեն նաեւ հունական OTE ընկերության ներկայացուցիչները: «Բաց ժողովին մենք կներկայացնենք լիցենզիայի դրույթների բոլոր այն խախտումները, որոնք թույլ է տվել «Արմենտելը», - տեղեկացրեց նախարարը, հավելելով, որ կառավարության հետագա քայլերը դժվար չէ կանխատեսել:

Արձագանքելով տեղեկատվության համակարգի, մասնավորապես բջջային եւ ինտերնետային կապի որակի մասին բողոքներին, նախարարն ակնարկեց, որ շուտով վիճակը կբարելավվի Հայաստանի շուկա նոր օպերատորների մուտքի շնորհիվ: Սակայն նախարարը չմանրամասնեց, թե այդ օպերատորներն ինչպես պետք է աշխատեն «Արմենտելի» դեռեւս գործող մենաշնորհի պայմաններում:

Ինչպես հայտնի դարձավ ԼՂՀ իշխանություններին մոտ կանգնած աղբյուրներից, խոսքը առաջին հերթին վերաբերում է այդ հանրապետության հեռահաղորդակցության ոլորտը տնօրինող «Ղարաբաղտելեկոմ» ընկերությանը:

ԼՂՀ «ՀՅՈՒՍԻՍ-ՀԱՐԱՎ» ՄԱՅՐՈՒՂԻ

Հեռուստամարաթոն Եվրոպայում

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Ֆրանսիայի, Գերմանիայի եւ Հոլանդիայի տեղական մարմինները նոյեմբերի 14-17-ը կազմակերպեցին եվրոպական ֆոնաթոն (հեռախոսամարաթոն): Ստացվեց մոտ 700,000 ԱՄՆ դոլարի նվիրատվության խոստում: Ֆրանսիայում ավելի քան 645,000 ԱՄՆ դոլարի խոստումներն աննախընթաց էին իրենց ծավալով երկրի հայ համայնքի համար: Գերմանիայում եւ Հոլանդիայում հավաքվեց համապատասխանաբար 31,000 եւ 23,000 ԱՄՆ դոլար:

Հեռախոսամարաթոնին մասնակցեցին ավելի քան 600 կամավորներ, որոնց հեռախոսազանգերին արձագանքեցին 9300 ընտանիքներ, ձեռնարկություններ եւ կազմակերպություններ:

Այս տարվա արդյունքը, փաստորեն, ավելի քան 30%-ով գերազանցեց անցած տարվանը, երբ հավաքվել էր մոտ 530,000 ԱՄՆ դոլլար:

Նոյեմբերի 18-24-ը «Հայաստան» հիմնադրամի ԱՄՆ Արեւելյան ափի տեղական մարմինը եւս անցկացնելու է հեռախոսամարաթոն:

Ազգային տուրքի այս միջոցառումները կեզրափակի նոյեմբերի 28-ին Լոս Անջելեսում կայանալիք հեռուստամարաթոնը:

Հավաքված գումարն ամբողջությամբ ուղղվելու է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարության ծրագրին:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչություն

Երեխաներին պատանդ էր պահել 1 մլն եվրոյի համար

Երեկ հուզումնալի պահեր ապրեց ամբողջ Իսպանիան: Բարսելոն քաղաքի հարավում գտնվող Հոսպիտալետ արդյունաբերական փոքրիկ բնակավայրի դպրոցում մոտ 25 տարեկան մի երիտասարդ դանակի սպառնալիքի տակ պատանդ էր վերցրել 12 եւ ավելի ցածր տարիքի 25 դպրոցականների՝ ուսուցչուհու հետ: Երեխաներին ազատ արձակելու համար նա պահանջում էր 1 մլն եվրո փրկագին: Անվտանգության ծառայողների հետ բանակցությունների արդյունքում երիտասարդը բաց թողեց երեխաներից 21-ին: Մինչեւ ուշ գիշեր դեռեւս պատանդ էին մնացած 4-ը, նաեւ՝ ուսուցչուհին:

Կրասնոդարի երկրամասի նախկին նահանգապետը հանդես է եկել հակահայկական հայտարարություններով

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ադլերի դպրոցներում երեխաների 50%-ը հայեր են: Ռուսները կորցնում են Ադլերը»,- «Օտեչեստվո» հասարակական-քաղաքական շարժման համաժողովում, որ անցկացվել է Կրասնոդարում նոյեմբերի 16-ին, ասել է Կուբանի նախկին նահանգապետ Նիկոլայ Կոնդրատենկոն: Շարունակելով իր մտքերը Կուբանի ափերին «ժողովրդագրական շեղումների» մասին, Ն. Կոնդրատենկոն դրանում մեղադրել է Ազատ Ասատուրովին, որը, ըստ նախկին նահանգապետի, լինելով Ադլերի շրջանի ղեկավարը, նպաստել է հայերի անօրինական գրանցմանը շրջանում եւ, դրանով իսկ, մեծացրել նրանց թվաքանակը: Իսկ այսօր, ըստ Կոնդրատենկոյի, Ա. Ասատուրովը, որը երկրամասային օրենսդրական ժողովի պատգամավորության թեկնածու է, «խաբեբայական փողերով կխցկվի պատգամավոր»:

Ռուսաստանի հարավի հայկական «Երկրամաս» թերթը հիշեցնում է, որ հենց Նիկոլայ Կոնդրատենկոն է, Կուբանի նահանգապետ եղած ժամանակ, Ա. Ասատուրովին հանել Սոչիի Ադլերի շրջանի ղեկավարի պաշտոնից: Իր ելույթում Ն. Կոնդրատենկոն անդրադարձել է նաեւ Կրասնոդարի երկրամասի Օրենսդիր ժողովի պատգամավորության մի ուրիշ հայազգի թեկնածուի՝ Երվանդ Յայլիին, որը «Օտեչեստվոյի» անդամ է, նրան անվանելով «հոյակապ մարդ եւ Ռուսաստանի իսկական հայրենասեր»: Սակայն, չնայած Կոնդրատենկոյի այդչափ գովասանական բնութագրին, Յայլին չի արժանացել «Օտեչեստվոյի» աջակցությանը, քանի որ, ըստ նախկին նահանգապետի, «դա հուզումներ կառաջացներ շարժման շարքերում»: Այսինքն, հենց թեկնածուի հայկական ծագումն էլ թույլ չի տվել նրան ստանալու շարժման աջակցությունը:

ԱՆԿԱՐԱ

Աբդուլլահ Գյուլը նշանակվում է Թուրքիայի վարչապետ

Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի վաղաժամկետ ընտրություններում հաղթանակած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կենտրոնական վարչությունը կուսակցության փոխնախագահ Աբդուլլահ Գյուլին առաջադրեց Թուրքիայի վարչապետի պաշտոնում: Ենթադրվում է, որ երկրի [illegible]նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը նրան կհանձնարարի կառավարություն կազմավորելու աշխատանքները:

Այս ամենով հանդերձ, եվրոպական երկրները Եվրամիություն-Թուրքիա հարաբե[illegible]ությունների ակտիվացման ներկա [illegible] իրենց ուշադրությունը կկե[illegible] են «Արդարություն եւ [illegible]» կուսակցության [illegible] Թայիփ Էրդողանի [illegible], երեկ Էրդողանը եղա[illegible], ապա՝ Մադրիդում, հա[illegible] ունեցավ Հունաստանի [illegible] վարչապետների հետ:

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչու, քննարկելու համար ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության եւ Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանաձեւին առնչվող խնդիրները: Թե ինչ արդյունք կտան Էրդողանի հանդիպումները, դժվար է ասել, բայց որ եվրոպական երկրները նրան ընդունում են որպես խորհրդարանական մեծամասնության ղեկավարի եւ հաշվի են նստում նրա հետ, ակնհայտ է: Թերեւս նրանք դրանով հիմք են տալիս ենթադրելու, որ այդ երկրները Էրդողանին համարում են Թուրքիայի առաջիկա վարչապետ:

Չորեքշաբթի Էրդողանն ուղեւորվում է Գերմանիա, այնտեղից Անգլիա, ապա՝ Բելգիա: Նրա հանդիպումների օրակարգում կլինեն այն նույն խնդիրները, որոնք եղել են Իսպանիայում եւ Հունաստանում: Օգտվելով առիթից նշենք, որ Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանաձեւի քննարկման այս օրերին «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նախագահ Էրդողանը կարծիք էր հայտնել, որ Թուրքիան ԵՄ-ին պետք է անդամակցի Կիպրոսի Հանրապետության հետ միասին:

Թեեւ նրա կարծիքը բախվել է եվրոպական երկրների կարծիքին, բայց եւ այնպես այդ երկրներում Էրդողանի հետ հաշվի են նստում:

Հ. Չ.

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Մուտքի էլեկտրոնային արտոնագրերի համակարգով Հայաստանը խիստ հասանելի է դառնում»

Քանի որ փոքր թվով դեսպանություններ եւ հյուպատոսարաններ ունենք աշխարհում

Նոյեմբերի 1-ից Հայաստանը դարձավ երկրորդ երկիրը (Ավստրալիայից հետո), որ մուտքի արտոնագիր ստանալու հնարավորություն է ընձեռում ինտերնետային ցանցի միջոցով:

Հաշվի առնելով թեկուզ միայն նման սակավ կիրառությունն աշխարհում՝ ի՞նչ նպատակահարմարությամբ է մեր արտգործնախարարությունը ներմուծել այս փորձը: ԱԳՆ մամլո խոսնակ Ձյունիկ Աղաջանյանն «Ազգին» պարզաբանումներ ներկայացնելիս նշեց, թե այս համակարգը հարմար է այն տեսակետից, որ Հայաստան այցելել ցանկացող անձը ստիպված է լինում իր փաստաթղթերը ՀՀ դեսպանություն կամ հյուպատոսարան ուղարկել փոստով, որ ժամանակի խնդիր է, եւ որոշ երկրների դեպքում վտանգվում է ծրարի կորուստ: Նաեւ Հայաստանը, փոքր երկիր լինելով, ունի ընդամենը 40-ի հասնող դիվանագիտական եւ հյուպատոսական ներկայացուցչություններ:

«Բնականաբար, դրանք չեն կարող սպասարկել աշխարհի ամենատարբեր կետերից Հայաստան այցելել ցանկացողներին: Եվ սրանով մեծանում է նաեւ մեր երկրի հասանելիությունն արտերկրից»: Այնպես որ, ըստ Զ. Աղաջանյանի, այս համակարգը դրականորեն կանդրադառնա զբոսաշրջության խթանմանը: «Առավել եւս, կան երկրներ, ինչպիսիք են Ճապոնիան, Կորեան եւ հեռավորարեւելյան մի շարք պետություններ, որոնք հայտնի են զբոսաշրջության իրենց հոսքերով, սակայն որտեղ ՀՀ-ն չունի դիվանագիտական ներկայացուցչություններ: Այսպիսի երկրների համար մուտքի էլեկտրոնային արտոնագրերի համակարգով մեր երկիրը խիստ հասանելի է դառնում»:

Իսկ սա չի՞ առաջացնի խնդիրներ մեր ազգային անվտանգության տեսակետից՝ հատկապես սեպտեմբերի 11-ի դեպքերից հետո միջազգային հանրության միասնական ուժերով հակաահաբեկչական պայքարի վերաբերյալ նաեւ Հայաստանի հայտարարությունների համատեքստը նկատի առնելով:

ԱԳՆ մամլո խոսնակի հավաստմամբ, անվտանգության խնդիրը եղել է այս համակարգի ներդրման հիմնական մտահոգություններից մեկը: «Մանրամասն ուսումնասիրությունների արդյունքում ներդրվել է մի համակարգ, որը թույլ է տալիս ամենապատահով կերպով տրամադրել էլեկտրոնային արտոնագրեր:

Այդուհանդերձ, մշտապես աշխատանքներ կտարվեն համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումներ ձեռնարկելու եւ ծագող խնդիրները լուծելու համար», ասաց Զ. Աղաջանյանը:

Լ. Գ.

Առաջադրվեց «16-ի» միավորման հերթական թեկնածուն

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նոյեմբերի 17-ին ՀՀ կառավարության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության 35-րդ համագումարը, որտեղ որոշում կայացվեց կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Դարբինյանին առաջիկա նախագահական ընտրություններում որպես թեկնածու առաջադրելու մասին:

ՀԿԿ-ն «16-ի» միավորման մեջ ընդգրկված հինգերորդ ուժն է, որ առաջադրեց իր թեկնածուին: Ավելի վաղ կայացած «Ազգային միաբանություն», ՀԺԿ, ԱԺՄ, ՀԴԿ համագումարներում որպես թեկնածուներ առաջադրվել էին վերոնշյալ կուսակցությունների ղեկավարները:

Իր ելույթում ՀԿԿ ղեկավար Վլադիմիր Դարբինյանը նշեց, որ համագումարը պետք է քննարկի առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում կուսակցության գործունեության կարեւորագույն ուղղություններից մեկը՝ նախագահական եւ խորհրդարանական առաջիկա ընտրություններում ՀԿԿ-ի մասնակցությունը, ուստի «որպես գործող իշխանությունների արմատական ընդդիմություն, մեզնից պահանջվում է ընդհանրական մոտեցումներ մշակել այդ հարցում ելնելով քաղաքական իրադարձություններից, հասարակական տրամադրություններից», նշեց կոմկուսի առաջնորդը:

Ըստ նրա, անհրաժեշտ է վերլուծել նախորդ ընտրությունների փորձը, եւ սահմանել ժողովրդի ու ազգաբնակչության մեծամասնության աջակցությանն արժանանալու ուղիներ, մշակել կուսակցությանը համակրող ուժերի հետ համագործակցելու եւ ընտրական գործընթացում միասնաբար հանդես գալու միջոցներ: Նաեւ հստակեցնել, թե նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցելով՝ կոմկուսն ինչ կոնկրետ նպատակներ եւ խնդիրներ է դնում իր առջեւ:

ՏԻՄ ընտրություններում համեստ ցուցանիշներ ունենալու պատճառը Վլ. Դարբինյանը բացատրում է քաղաքային եւ շրջանային կոմիտեների անհրաժեշտ մակարդակով քաղաքական աշխատանքներ չկազմակերպելու հանգամանքով:

Խոսելով նախընտրական դաշինքների ձեւավորման մասին, Վլ. Դարբինյանն ասաց, որ 15 ուժերի հետ միավորումը կուսակցության շարքերում միանշանակ չի ընդունվում, սակայն, ՀԿԿ-ն պատրաստակամ գնալ այդ համագործակցությանը: Նրա խոսքերով, ՀԿԿ-ի համար քաղաքական պայքարը ոչ թե ինքնանպատակ է, այլ դասակարգային պայքարի նշանակություն ունի:

Որոտան-Արփա թունելի կառուցումը կավարտվի հաջորդ տարի

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 2003 թ. հունիսին կավարտվի 22,4 կմ երկարություն ունեցող Որոտան-Արփա թունելի կառուցումը, ինչը հնարավորություն կտա Որոտան գետի ջրերը (տարեկան 165 մլն խմ) Որոտան-Արփա թունելով, Կեչուտի ջրամբարով, Արփա-Սեւան թունելով տեղափոխել Սեւանա լիճ: «Արփա-Սեւան» ՓԲ ընկերության նախագահ Հակոբ Հակոբյանի խոսքերով, 2003 թ. բյուջեով նախատեսված է հատկացնել 2,3 մլրդ դրամ, ինչը բավարար է թունելի աշխատանքներն ավարտելու համար:

ԱԼԱՎԵՐԴԻ

Հոբելյաններ, որ քաղաքի տոն դարձան

Կիրակի օրն Ալավերդիում տոն էր. երկու հոբելյան էին նշում ալավերդցիները՝ ACP ընկերության 5-ամյակն ու Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի եկեղեցու օծման մեկ տարին: Ընկերության տնօրեն եւ եկեղեցու կառուցման հովանավոր Վալերի Մեջլումյանի խոսքով, քանի որ քաղաքի վերջին տարիների աշխուժացումը պղնձաձուլական գործարանի վերագործարկման ու եկեղեցու կառուցման հետ է կապված, այսուհետեւ ամեն տարի այս օրերին (նոյեմբերի 11-ին մոտ կիրակին) կնշվի քաղաքի տոնը:

Առավոտյան Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի եկեղեցում պատարագ մատուցվեց, այնուհետեւ քաղաքի բնակիչներին մատաղ բաժանվեց: Տոնական համերգ էր եւ եկեղեցու բակում, եւ այնուհետեւ մշակույթի պալատում տեղի ունեցած ACP-ի հանդիսավոր նիստից հետո: Հոբելյանների առիթով ACP-ի տնօրենությունը 11 ալավերդցիների եւ 28 գործարանի աշխատակիցների պատվոգրեր եւ նվերներ հանձնեց:

Միջոցառումներին ներկա Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը նշեց, որ գործարանի տոնը նաեւ քաղաքի տոնն է, քանի որ քաղաքը եւս ձեռնարկության շուրջ է ստեղծվել: Ըստ նրա, պղնձաձուլական գործարանի համար դժվարությունները անցյալ են, կարեւոր է, որ ձեռնարկության տնօրենությունն ընթացիկ հարցերի լուծման հետ մեկտեղ գործարանի զարգացման ծրագրային մոտեցում է ցուցաբերում:

Այս առումով Վալերի Մեջլումյանը նշում է, որ ժամանակակից, էկոլոգիապես մաքուր գործարանի կառուցումն առաջիկա 2-3 տարիների նպատակն է: Արդեն հաստատված է համապատասխան ծրագիրը: Սկսվել է նաեւ անհրաժեշտ սարքավորումների ներկրումը, Սլովակիայից ներմուծվել է դրանց մի մասը:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

«Արդշինբանկով» հետաքրքրվում է ներդնողների խումբը

Նշում է բանկի ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավար Սմբատ Նասիբյանը

«Շատ լուրջ քայլ կլինի երկու բանկերի միավորումը: Այսօր ձեռնարկությունների աճի տեմպերը գերազանցում են բանկերի աճի տեմպերին: Այսինքն՝ արդյունաբերությունը ֆինանսավորելու լուրջ հնարավորություն կստեղծվի: Սակայն, եթե դա ստացվի», երեկ «Արդշինբանկի» ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավար նշանակված «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրեն Սմբատ Նասիբյանն այսպես պատասխանեց այս երկու բանկերի միավորման հնարավորության մասին հարցին: Այդուհանդերձ, նա ընդգծեց, որ դա ապագայում հայտնի կդառնա, իսկ իր՝ ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավար նշանակվելը կոնկրետ նպատակ ունի: Այն է՝ 1 ամիս ժամկետում ուսումնասիրել եւ գնահատել գործերի վիճակն «Արդշինբանկում»:

Դեկտեմբերի 20-ին նա պետք է Կենտրոնական բանկի խորհրդին ներկայացնի «Արդշինբանկի» առողջացման ծրագիրը: Տվյալ դեպքում Սմբատ Նասիբյանը ներկայացնում է բանկի նկատմամբ հետաքրքրություն ցուցաբերած ներդնողների խմբին: Ըստ նրա, բանկում կատարվելիք ներդրումները կարող են կազմել մինչեւ 9 մլն դոլար: Ներդնողները ներկայացնում են ռուսական կապիտալը, եւ նրանց մեջ է նաեւ «Կոնվերս բանկի» բաժնետերը:

Արդյոք իրավական խնդիր չկա՞ «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրենին ԿԲ-ի կողմից մեկ այլ բանկի ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավար նշանակելու մեջ մեր հարցին Սմբատ Նասիբյանը պատասխանեց, որ իր՝ գլխավոր տնօրենի եւ վարչության նախագահի լիցենզիան նման իրավասություն ենթադրում է: Հետեւաբար, իրավական խնդիր չկա:

Ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավարը, անդրադառնալով «Արդշինբանկի» կացությանը, կարծիք հայտնեց, որ այն մեծ հնարավորություններ, բայց նաեւ լուծման կարոտ խնդիրներ ունեցող բանկ է: Նրա գնահատմամբ, այդ խնդիրների հիմնական մասը կապված է բանկի Կենտրոն մասնաճյուղի տնօրենին վերաբերող քրեական գործի հետ: Այդ ժամանակ տվյալ անձնավորությունը, ըստ մամուլի հրապարակումների, 3 մլն դոլար վերցրեց բանկից եւ անհետացավ: Ներկայումս «Արդշինբանկի» բաժնետերերի իրավասությունները դադարեցված են, եւ բանկը գտնվում է Կենտրոնական բանկի խնամակալության ներքո: Այդ ընթացքում գործերը որոշակիորեն կարգավորվում են: Առկա է ավանդների աճ, իսկ բանկն աշխատում է ամսական միջինը 50 մլն դրամ շահույթով:

Պատասխանելով թերթերից մեկի այն հրապարակմանը, թե «Արդշինբանկը» ամանորյա նվեր էր Սմբատ Նասիբյանի համար, վերջինս նշեց, որ օրը 12 ժամ աշխատելը սարսափելի ծանր աշխատանք է, եւ նման «նվերից» շատերը կհրաժարվեին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գագաթաժողով՝ վախի ու սարսափի պայմաններում

Սկիզբը էջ 1

Հակաճնաստոյական ցուցարարների թիվը դեռեւս ոչ ոք չի կարող ճշտորեն կանխագուշակել, սակայն ոստիկանությանը օգնության պետք է գան նաեւ ՆԱՏՕ-ի օդային ուժերը, որոնց ռազմական օդանավերը անընդհատ կվերահսկեն ոչ միայն Պրահայի, այլեւ ողջ Չեխիայի օդային տարածքը: Քաղաքի մի շարք թաղամասերում այդ օրերին չեն գործի ոչ միայն դպրոցներն ու այլ ուսումնական հաստատություններ, այլեւ խանութներն ու հասարակական սննդի շատ օբյեկտներ: Պրահացիների հիշողության մեջ դեռեւս թարմ են 2 տարի առաջ Միջազգային արժութային հիմնադրամի եւ Համաշխարհային բանկի անցկացրած ֆորումի օրերին կազմակերպված հակագլոբալիստների ցույցերն ու հրահրված անկարգությունները: Արդեն իսկ քաղաքային իշխանությունները ստացել են 52 միտինգի ու ցույցի անցկացման հայտ, որոնց մեծ մասը կմերժվի, քանի որ նախատեսվում են արգելված տարածքներում: Այդ իսկ պատճառով, թեեւ բուն գագաթաժողովը տեղի կունենա միայն նոյեմբերի 21-22-ը, բայց դեռ երկու օր առաջ կփակվեն Պրահայի գլխավոր երեք շրջանները, ուր գտնվում են Համագումարների պալատը, Հասարակական տունը եւ Չեխիայի նախագահի նստավայրը՝ Պրաժսկի Հրադը: Անվտանգության խստացված ռեժիմ է լինելու նաեւ Պրահայում ԱՄՆ դեսպանատան շրջակայքում, ուր նույնիսկ հարեւան շենքերի բնակիչները մի քանի օր սեփական ավտոկանգառներից օգտվելու իրավունք չեն ունենա: Ի դեպ, Չեխիա ժամանող պատվիրակություններից ամենաբազմամարդը կլինի Միացյալ Նահանգների պատվիրակությունը՝ 700 հոգի, եւ կզբաղեցնի «Հիլթոն» հյուրանոցի հինգ հարկերը: Այս թվի մեջ չեն մտնում մի քանի հազար ամերիկյան զինվորականները, որոնք կզբաղվեն միայն անվտանգության եւ հակաահաբեկչական միջոցառումների հարցերով: Չեխական կենտրոնական մամուլը նույնիսկ տպագրել է այն սենյակի նկարը, ուր պետք է իջեւանի նախագահ Բուշը:

ԱՄՆ նախագահը չորեքշաբթի օրը կայցելի «Ազատություն-Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայան, ուր նախատեսվում է նրա ելույթը:

Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը նույնպես կայցելի ռադիոկայան, սակայն Պրահա ժամանելու հաջորդ օրը՝ նոյեմբերի 22-ին: Հրավիրյալ երկրների ղեկավարների մասնակցությամբ նիստը տեղի կունենա նոյեմբերի 21-ին՝ Համագումարների պալատում: Ռոբերտ Քոչարյանը իջեւանելու է «Պրահա» հինգաստղանի հյուրանոցում: Ինչպես արդեն նշվել է մամուլում, ՀՀ նախագահն այստեղ հանդիպումներ կունենա նաեւ Ադրբեջանի ու Վրաստանի նախագահների հետ: Հուսանք, որ Հայաստանի նախագահը կհանդիպի նաեւ Չեխիայի նախագահ Հավելին, եւ վերջապես կլուծվի երկկողմ հարաբերությունների զարգացման խնդիրը: ՀՀ նախագահին ուղեկցելու են արտաքին գործերի ու պաշտպանության նախարարները:

Ի դեպ, մինչ կիրակի օրը չեխ անարխիստները արդեն իսկ փորձում էին ապակայունացնել չեխական մետրոյի աշխատանքը, նախագահ Հավելը ներկայացնում էր 1990-2002 թթ. իր հոդվածների ու ելույթների նոր գիրքը, որ կոչվում է «ՆԱՏՕ-ն, Եվրոպան եւ ժողովրդավարության անվտանգությունը»:

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հենրիկ Մարգարյանի անժամանակ մահվան առիթով ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը ցավակցություն է հայտնում նրա հարազատներին եւ մտերիմներին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Մարդկանց առեւտուրը (թրաֆիկինգը) միայն Հայաստանին հատուկ երեւույթ չէ, տարածում ունի ողջ աշխարհում: Այս իրողությունը, սակայն, չի մեղմացնում իրավիճակը: Թեեւ մարդկային առեւտրի զոհ դարձածների ստույգ թիվ չի հրապարակվում, այնուամենայնիվ, երեւույթը մեր երկրում առկա է: Սա եկամտաբեր բիզնես է, որով հարստանում են իրենց տուրիստական անվանող բազմաթիվ գործակալություններ: Մարդկանց գայթակղում են աշխատանքի խոստումնալից առաջարկներով, այնուհետեւ ներգրավում մարմնավաճառության մեջ Հունաստանում, Բուլղարիայում, Լեհաստանում, ամենաշատը՝ Արաբական էմիրություններում եւ Թուրքիայում:

Հայաստանը մարդկանց առեւտրի դեմ չպայքարող երկրներից է, գոնե առայժմ

Մարդկանց առեւտուրը քննարկման առարկա էր նաեւ երեկ ՄԱԿ-ի գրասենյակում կազմակերպված հանդիպմանը, որին ներկա էին մի շարք պատասխանատու, խնդրով մտահոգ գերատեսչությունների ներկայացուցիչներ:

«Հայկական սոցիոլոգիական ընկերակցության» ղեկավար Գեւորգ Պողոսյանի խոսքով, Հայաստանն առայժմ մարդկային առեւտրի դեմ չպայքարող երկրների շարքում է: Խնդիրը, սակայն, առկա է եւ դրա վրա հնարավոր չէ աչք փակել:

Կառավարության հոկտեմբերի 14-ի որոշմամբ ստեղծվել է միջգերատեսչական հանձնաժողով, որը կզբաղվի այս խնդիրներով: Հանձնաժողովի անդամ Լալա Ասլանյանի խոսքով, մշակվում է գործողությունների ծրագիր, որը կիրականացվի երեք ուղղություններով՝ օրենսդրական դաշտի բարելավում, կանխարգելման միջոցառումներ, օգնության տրամադրում մարդկային առեւտրի զոհ դարձածներին:

Օրենսդրական դաշտն այս առումով, մեղմ ասած, կատարյալ չէ, իսկ ավելի կոնկրետ, յուրաքանչյուր անձ կամ կազմակերպություն այժմ կարող է զբաղվել անօրինական փոխադրումներով (այս ճանապարհով են մարդիկ թրաֆիկինգի ենթարկվում) ու եթե պատասխանատվության են ենթարկվում, այլ հոդվածներով, բայց ոչ մարդկային առեւտրի, մեր քրեական օրենսգրքում այդպիսի հոդված չի նախատեսվում: Հանձնաժողովի ենթախումբը կզբաղվի օրենսդրական դաշտի բարելավմամբ կամ նոր օրենքի ստեղծմամբ:

Հասարակության իրազեկության պակասն էլ նպաստում է մարդկանց առեւտրի տարածմանը: Իրազեկող միակ աղբյուրն առայժմ Միգրացիայի միջազգային կազմակերպության կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչությունում գործող միգրանտների սպասարկման կենտրոնն է: Այս տարվա մայիսից այսօր շուրջ 400 մարդ, որ արտերկրում աշխատանքով կամ մշտական բնակությամբ է հետաքրքրված, այցելել կամ զանգել է կենտրոն: Նրանցից շատերն անշուշտ իրազեկության պակասի պատճառով ենթակա են խաբվելու եւ թրաֆիկինգի զոհ դառնալու:

Մարդկային առեւտրի մտահոգիչ խնդրին պետական ուշադրությունը, թեեւ մի քիչ ուշացած, այնուամենայնիվ, կարեւորվել է, մինչ այժմ այն միջազգային, հասարակական կազմակերպությունների անհանգստության խնդիրն էր միայն:

Այսօր եւ վաղը «Մոսկվա» կինոթատրոնում կգործի թրաֆիկինգի դեմ պայքարին նվիրված ցուցահանդես՝ «Միավորված Եվրոպան ընդդեմ ստրկության» խորագրով: ՀՀ միջգերատեսչական հանձնաժողովի հովանու ներքո գործող ցուցահանդեսի կազմակերպմանն օժանդակել են Միգրացիայի միջազգային կազմակերպությունը, ԵԱՀԿ-ն, ABA/CEELI-ին, ԱՄՆ Պետքարտուղարությունը, ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի երեւանյան գրասենյակը, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրն ու «Ավստրիական ավիաուղիները»:

Նոյեմբերի 21-ին ցուցահանդեսը կտեղափոխվի Գյումրի՝ Երեւանից հետո մարդկանց առեւտրի զոհերի թվով Հայաստանի երկրորդ քաղաքը:

Մ. Հ.

Այսուհետեւ՝ առանց Կարեն Հունանյանի

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության երեկվա նիստը տարօրինակ ընթացք ունեցավ: Նախ շարունակվեց առաջին վկա Արմեն Գասպարյանի հարցաքննությունը: Երեկվա ողջ նիստի ընթացքում միակ հարցաքննողը մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանն էր, որը քանիցս կրկնեց որոշ հարցեր:

Մեղադրողը վկա Արմեն Գասպարյանին նախ հիշեցրեց 2001 թ.-ի փետրվարի 15-ին՝ դատավարության առաջին օրն այն ժամանակ դեռ ամբաստանյալ Արմեն Գասպարյանի վիրավորական արտահայտությունը մյուս ամբաստանյալների հասցեին:

Հիշեցումն անհրաժեշտ էր այն հարցի համար, թե դատարանում ինչու է, ըստ մեղադրող Մարտիրոսյանի, վկան պաշտպանում ամբաստանյալներին, վերջիններս էլ՝ նրան:

Ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանը բողոքեց, թե որեւէ մեկի կողմից մեկ ուրիշի նկատմամբ պաշտպանություն չկա, բացի այդ, վկայի ցուցմունքը համընկնում է իր եւ Դերենիկ Բեջանյանի տված ցուցմունքներին:

Դժգոհելու եւ իր անհանգույց դատողությունների համար եւս մեկ առիթ բաց չթողնելու կտրվածքով խոսեց նաեւ ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանը: Հիշելով ժամանակին արված Արմեն Գասպարյանի վիրավորական արտահայտությունը՝ կրտսեր Հունանյանը հասավ ծայրահեղության՝ նման արտահայտության (ամբարոյականի զավակ-Ա. Հ.) համար հավասարապես հասցեատեր համարելով մեղադրանքի կողմին:

Այնուհետեւ իր դժգոհությունն արտահայտելու մեջ Կարեն Հունանյանն իսկապես հասավ լկտիության՝ վիրավորելով նախագահին: Սրան ի պատասխան, բազում դիտողություններից հետո, դատավոր Ուզունյանն ամբաստանյալին «սրիկա» անվանեց:

Եվ քանի որ այս ամենից հետո Կարեն Հունանյանը կարգի չեկավ, դատավորն ընդմիջում հայտարարեց, որից հետո ներկայացրեց դատարանի որոշումը՝ ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանին հեռացնել դատական գործընթացից եւ դահլիճ թույլատրել նրա ներկայությունը միայն այն դեպքում, երբ վկաների ցուցմունքները կվերաբերեն հենց Կարեն Հունանյանին:

Եվս մեկ անգամ հայտարարված ընդմիջման ժամանակ Կարեն Հունանյանը հեռացվեց դահլիճից:

Հետո շարունակվեց Արմեն Գասպարյանի հարցաքննությունը: Մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանի հարցերը հետզհետե ավելի մեղադրող բնույթ էին ստանում: Դրա դեմ նախ բողոքեց Էդիկ Գրիգորյանի պաշտպան Կարո Աղաջանյանը, թե տեղի ունեցողն ինքը դիտում է որպես սպառնալիք վկայի հասցեին: Ասվածին համակարծիք էր նաեւ Ռուբեն Սահակյանը՝ այն դեպքում, եթե միջնորդություն չի արվում մեղադրանք ներկայացնելու մասին: Այլապես ինչո՞ւ է մեղադրողը հանցակցության եւ այն թաքցնելու ցանկություն ունենալ-չունենալու մասին հարցեր տալիս:

Ինչեւէ, մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանը շարունակեց հարցաքննությունը... մինչեւ վկան հուզվեց ու արտասվեց:

Փոքր ընդմիջումից հետո համարելով, որ չի հաղթահարի հուզմունքը, վկա Արմեն Գասպարյանը խնդրեց չհարցաքննել այլեւս:

Դատարանն ընդառաջեց:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Առավոտի» խմբագրի անձնական կյանքը չի հետաքրքրում ազգային անվտանգության նախարարությանը

Վերջին օրերին որոշ լրատվամիջոցներ («Առավոտ», «Հայկական ժամանակ») իրենց հրապարակումներում փորձ են անում ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարությանը վերագրել «Առավոտ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Արամ Աբրահամյանի անձնական կյանքին վերաբերող մի տեսաժապավեն:

ՀՀ ԱԱՆ հասարակայնության եւ մամուլի հետ կապի ծառայությունը լիազորված է հայտարարելու, որ ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարությունը նշված տեսաժապավենի եւ դրա տարածման հետ որեւէ առնչություն չունի: Ազգային անվտանգության նախարարությունը զբաղված է շատ ավելի կարեւոր պետական գործերով եւ որեւէ մեկի, այդ թվում նաեւ «Առավոտ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Արամ Աբրահամյանի անձնական կյանքը նրա հետաքրքրության շրջանակից դուրս է: Ավելին, ոչ ոքի իրավունք չի տրված ներխուժել մարդու անձնական կյանքի մեջ:

Նման երեւույթները համարելով խիստ մտահոգիչ ու դատապարտելի, գտնում ենք, որ դրանք որեւէ կերպ չեն տեղավորվում լրագրողական էթիկայի նորմերի շրջանակներում:

ՀՀ ԱԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀԵՏ ԿԱՊԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Կառավարությունը ֆինանսավորում է օրինախախտների՞ն

Իսկ խորհրդարանը մեղավորների է փնտրում իր ներսում

«Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի համաձայն, որն ԱԺ-ն ընդունել է 2001 թ., յուրաքանչյուր տարվա մինչեւ մարտի 1-ը հանրային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի խորհուրդը, ինչպես նաեւ հեռուստառադիոյի ազգային հանձնաժողովը պետք է ԱԺ ներկայացնեին իրենց գործունեության եւ ֆինանսական հաշվետվությունը: Մինչդեռ 2002 թ. մարտի 1-ից արդեն անցել է 9 ամիս, սակայն այդ հաշվետվությունները խորհրդարան չեն ներկայացվել:

Չնայած դրան, 2003 թ. պետական բյուջեով մասնավորապես հանրային հեռուստառադիոյի խորհրդին հատկացվելիք գումարը, ըստ ԱԺ գիտության, կրթության, երիտասարդության եւ սպորտի հարցերով մշտական հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանի, նույնիսկ գերազանցում է ողջ գիտության բնագավառի ծախսերի չափաբաժինը: Հաշվի առնելով, որ հանրային հեռուստառադիոյի ընկերության խորհուրդը փաստորեն խախտել է օրենքը, Շավարշ Քոչարյանը երեկ ԱԺ-ում կոչ արեց պատգամավորներին 2003 թ. բյուջեն ընդունելիս էականորեն իջեցնել խորհրդին հատկացվելիք գումարների չափը:

Ըստ «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի, խորհուրդը հաշվետվությունը ներկայացնում է խորհրդարան: ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը համապատասխան հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանին մեղադրեց անհետեւողականության մեջ: Սակայն Շ. Քոչարյանը չի ընդունում մեղադրանքը, հայտարարելով, թե հանրային հեռուստառադիոյի խորհուրդը պարտավոր էր հաշվետվությունը ոչ թե իր ղեկավարած հանձնաժողովին տրամադրեր, այլ Ազգային ժողովին, հետեւաբար մեղավորն ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանն է:

Հետաքրքրական է, որ օրենքի խախտման եւ պատասխանատվության հարցերը երկրորդական պլան են մղվել:

Շատ ավելի հետաքրքրական է, որ ողջ գիտության ոլորտին հատկացվող ֆինանսական չափաբաժինն ավելի քան 3 մլրդ դրամ է...

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Չհավատարմագրված բուհերի շրջանավարտները պետական քննություն կհանձնեն

«Կրթության մասին» օրենքում կատարվում է փոփոխություն, որով սահմանվում է. «Նախորդ տարիների ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտներն իրավունք ունեն ստանալ պետական նմուշի դիպլոմ՝ մինչեւ 2006 թ. ուսումնական տարվա ավարտը հանձնելով պետական քննություններ պետական եւ ոչ պետական լիազորված մարմնի կողմից սահմանված մասնագիտական-առարկայական ծրագրերի համաձայն: Պետական քննությունների կազմակերպման կարգը սահմանում է ՀՀ կառավարությունը մինչեւ 2003 թ. փետրվարի 1-ը»:

Օրենքն ուժի մեջ կմտնի հրապարակման պահից: Խորհրդարանի առաջարկը, որ այդ փոփոխությամբ սահմանվի նաեւ, որ պետական քննությունները հանձնվում են պետական եւ ոչ պետական ուսումնական հաստատություններում, կառավարության համար եւս ընդունելի էր:

Ընտրական օրենսգրքի փոփոխությունները՝ քննարկումների սեղանին

Ընտրական օրենսգրքում փոփոխությունների նախագծի տեքստը, որը մշակել եւ ԱԺ ուժերին էր ներկայացրել «16»-ի միավորումը, այսօր քննարկվելու է խորհրդարանում ներկայացված խումբ-խմբակցությունների հանդիպման ընթացքում: Այդ մասին հայտնեց նախագծի տեքստի հեղինակ, ԱԺԿ կուսակցության ղեկավար Շավարշ Քոչարյանը, ըստ որի խորհրդարանական ուժերը սկզբունքորեն կողմ են ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու գաղափարին:

Երեկ հայտնի դարձավ նաեւ, որ ՀՅԴ-ն, ինչպես վաղօրոք այդ մասին ասել էր համանուն խմբակցության ղեկավար Աղվան Վարդանյանը, քննարկման սեղանին է դնում իր նախաձեռնած փոփոխությունների նախագիծը:

Այնուհանդերձ, Շավարշ Քոչարյանը հույս հայտնեց, թե իրենց նախագիծը հնարավոր կլինի ավելի համոզիչ դարձնել այդ քննարկումների ընթացքում:

Այս կապակցությամբ որոշակի տարակարծություններ կան քաղաքական մեծամասնության՝ ՀՀԿ-ի մոտեցումներում: Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը հայտարարել էր, թե ընտրական օրենսգրքում փոփոխությունների կարիք առայժմ չկա: Մինչդեռ ԱԺ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանն օրերս հայտարարեց, թե փոփոխությունների նախագծի քննարկմանը ՀՀԿ-ն եւս մասնակցելու է:

Հիշեցնենք, որ նախագծով թեկնածուների վստահված անձանց իրավասությունները ընտրատեղամասերում հավասարեցվում են ընտրական հանձնաժողովի իրավասություններին, բացառությամբ քվեարկությանը մասնակցելը:

Գ. Մ.

ԿԱՐԾԻՔ

Պետբյուջեի նախագծի քննարկումների ընդառաջ

Ինչո՞ւ բարձր վարձատրել պետական պաշտոնյաներին

Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովներում նախատես մաս առ մաս քննարկվում է 2003 թ. պետական բյուջեի նախագիծը: Նախորդներից այնքան էլ չտարբերվող այս փաստաթղթում, վերջապես, չափազանց կարեւոր քայլ է կատարվել՝ նախատեսվում է 2003 թ.-ից նկատելիորեն բարձրացնել իշխանության բոլոր երեք թեւերը ներկայացնող պաշտոնատարների աշխատանքի վարձատրությունը:

Կառավարության կողմից վերջին տարիներին կատարված հազվադեպ խելացի եւ սկզբունքային քայլերից մեկն է սա, եւ մտավախություն ունեմ, որ... չի արժանանա պատգամավորների պաշտպանությանը: Արդեն մշտական հանձնաժողովներում կատարվող նախնական քննարկումների ժամանակ տեսակետներ էին հնչում, թե պետպաշտոնյաների աշխատավարձերի բարձրացման համար նախատեսված 1 մլրդ դրամն ավելի լավ չի՞ լինի ուղղել բնակչության ծայրահեղ կարիքավոր շերտերի սոցիալական պահանջմունքների բավարարմանը: Հենց այս կարգի ամբոխավարական ելույթները, ինչպես նաեւ մի շարք թերթերում պետական պաշտոնյաների աշխատավարձերի բարձրացման դեմ սկսված քննադատությունը հարկադրեցին գրել այս հոդվածը, քանզի չի բացառվում, որ առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններին նախապատրաստվող եւ բնակչության համակրանքին արժանանալու դիտավորություններով առաջնորդվող պատգամավորներն այսպիսի կեղծ ժողովրդասիրության ցույցերով, ինչպես նաեւ ենթարկվելով մամուլի բարձրացրած աղմուկին, վիժեցնեն բյուջեի նախագծի խնդրո առարկա հոդվածների ընդունումը: Իսկ դա ո՛չ մի դեպքում չի կարելի թույլ տալ: Մեր պետության կայացման արշալույսից մինչեւ այժմ անցած ավելի քան 10 տարիների ճակատագրական սխալներից մեկն էլ հենց պաշտոնյաների ծիծաղելիորեն փոքր վարձատրությունն է եղել եւ է: Աղքատ երկիրը, ծայրահեղ թշվառների հոծ զանգվածներ ունեցող պետությունը, հանուն եւ ի սեր այդ նույն թշվառների՝ իրավունք չունի՝ այդքան անպատասխանատու կերպով ցածր վարձատրել սեփական չինովնիկներին:

Ինչո՞ւ:

1. Կյանքը ցույց է տալիս, որ հեղափոխական ռոմանտիզմի ժամանակներն անցել են, հանուն բարձր նպատակների գրեթե առանց վարձատրության աշխատող պաշտոնյաներ այլեւս չկան (եւ ո՛չ միայն մեր երկրում): Պետական պաշտոնյաները ձգտել եւ ձգտելու են իրենց հասարակական դիրքին վայել կենսապայմանների: Եթե պետությունն այդ չի ապահովում բարձր վարձատրություն տալով, ապա պաշտոնյաներն ընտրում են երկու ճանապարհ՝ լրացուցիչ վաստակ որոնել այլ ոլորտներում, այդ թվում նաեւ մասնավոր բիզնեսի բնագավառում, ինչը խստորեն արգելվում է աշխարհի գրեթե բոլոր երկրների, այդ թվում եւ մեր օրենսդրությամբ: Որովհետեւ այդ լրացուցիչ վաստակը շատ հաճախ ձեռք է բերվում հիմնական աշխատանքի անբավարար կատարման, առնվազն՝ հիմնական աշխատաժամանակի հաշվին: Երկրորդ ճանապարհը պաշտոնական դիրքի չարաշահման ու հատկապես՝ կաշառակերության ճանապարհն է:

2. Պետական պաշտոնյաների աշխատավարձի բարձրացման հակառակորդները սովորաբար բերում են այսպիսի մակերեսային փաստարկ. իբր՝ ազնիվ մարդն ազնիվ է, անազնիվը՝ անազնիվ, ինչքան էլ մեծ աշխատավարձ ստանա՝ կաշառակերը կաշառքից չի հրաժարվի:

Անընդունելի դատողություն է, այն էլ 2 պատճառով.

ա) եթե պաշտոնյան ազնիվ է, հապա ինչո՞ւ բարձր աշխատավարձով չխրախուսել նրա ազնվությունը, ինչո՞ւ «պատժել» ցածր վարձատրությամբ,

բ) եթե պաշտոնյան անազնիվ է, ինչո՞ւ նրան դնել ամենաչնչին գումարների կաշառքին «աչք տնկելու» գայթակղության առաջ:

Այս վերջինը կարիք ունի հավելյալ պարզաբանումների:

Բարձր վարձատրություն ստացող պաշտոնյան, հենց առաջին հերթին անազնիվ, ագահ, աչքածակ պաշտոնյան, այլեւս չի՛ գնա մանր-մունր կաշառքներ շորթելու քայլի: Բարձր աշխատավարձի հետ մեծանում է նաեւ նրա ախորժակը, նա այլեւս չի ցանկանում հարվածի տակ դնել իր վարկանիշն ու ապագան՝ հանուն փոքր գումարների: Այսինքն՝ ձգտում է մեծ կաշառքների եւ մերժում է փոքր կաշառքները, վերջին դեպքում գործելով օրենքի սահմաններում: Չէ՞ որ պաշտոնյային կաշառք է առաջարկվում հենց այն բանի համար, որ նա, օրենքը շրջանցելով, գործի հօգուտ կաշառատուի: Եվ այս դեպքում հանցավոր են երկո՛ւսն էլ՝ թե՛ կաշառակերը, թե՛ կաշառատուն: Իսկ փոքր գումարների, ասենք՝ 50-100 դոլարի կաշառք առաջարկել ի վիճակի են շատ-շատերը, նույնիսկ՝ աղքատները: 5-10 հազար դոլարի կաշառք կարող են տալ անհամեմատ ավելի քչերը, 50-100 հազար դոլարի եւ ավելի մեծ կաշառքներ առաջարկել ի վիճակի են արդեն հատուկենտ մարդիկ: Ասել կուզեմ, կաշառքի գումարների մեծացումը, դրա ներքին շեմի բարձրացումը կաշառք տալն անհասանելի՛ է դարձնում շատ-շատերի համար, նպաստում է կաշառակերության համատարածության աղետի հաղթահարմանը:

Այլեւս կաշառք տալու անընդունակ դարձած քաղաքացիների մեծամասնությունը կամա-ակամա ստիպված է լինում չխախտել երկրի օրենքները, դառնում է օրինապաշտ, կարգապահ, որից վերջ ի վերջո շահում են բոլորը՝ թե՛ ինքը, թե՛ հասարակությունը, թե՛ պետությունը:

Իհարկե, կաշառակերության դեմ պայքարը միայն պաշտոնյաների աշխատավարձերի բարձրացմամբ չի կարող սահմանափակվել, դրա համար համալիր մոտեցում է պետք, սկսած կաշառք վերցնելու կամ տալու համար պատիժների խստացումից, վերջացրած պետական կարգապահության բարձրացմամբ, կադրերի դաստիարակությամբ եւ այլն, եւ այլն: Իմ խնդիրը չէ այս հոդվածում այդ ամենին անդրադառնալ: Ես միայն ուզում եմ անգամ ամենաթերահավատներին, անգամ մեր պաշտոնեության ողջ կազմի մասին անհուսալիորեն վատ մտածողներին համոզել, որ հասարակայնորեն շատ ավելի ձեռնտու է բարձր վարձատրել նույնիսկ ամենաանազնի՛վ պաշտոնյաներին: Այդ դեպքում պաշտոնյաները կամա-ակամա, կա՛մ իրենց ազնվության բերումով, կա՛մ կաշառատուների թվի էական նվազման պատճառով կսկսեն ավելի պարկեշտ կերպով կատարել սեփական պարտականությունները: Հետեւանքը կլինի պետական գանձարան հոսող գումարների կտրուկ մեծացումը (հենց թեկուզ միայն՝ հարկային ոլորտից), ինչի շնորհիվ պետությունն ի վիճակի կլինի նույն այդ աղքատ խավերի սոցիալական կարիքներին ուղղելու շա՛տ ավելի մեծ գումարներ, քան պետպաշտոնյաների աշխատավարձերի բարձրացման համար նախատեսված 1 մլրդ դրամն է: Ի դեպ, այդ էր պնդում արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը նոյեմբերի 13-ին՝ փորձելով հիմնավորել աշխատավարձերի բարձրացման անհրաժեշտությունը:

Իբրեւ հավելյալ փաստարկ՝ բերեմ արդեն դասական դարձած օրինակը: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո ջախջախված Գերմանիայի վերականգնման ծրագիրը կազմողներից հանրահայտ Ֆրիդրիխ Էբերտը կառավարության անդամների համար նախատեսել էր իր ժամանակի միջին աշխատավարձի համեմատ հսկայական վարձատրություն: Այդ նրա՛ն է պատկանում այս հոդվածում որոշ ձեւափոխմամբ արդեն օգտագործածս արտահայտությունը. «Մենք այնքան հարուստ չենք, որ մեզ թույլ տանք կառավարության անդամին ցածր վարձատրելու շռայլությունը»: Անկեղծ ասած՝ հետպատերազմյան Գերմանիայի համեմատ մենք իրո՛ք շատ ու շատ հարուստ ենք: Առա՛նց որեւէ չափազանցության: Միայն թե մեզնից շա՛տ ավելի վատ վիճակում գտնվող գերմանացիները, գնալով վերը շարադրածս ճանապարհով, արագորեն հասան աներեւակայելի բարգավաճման: Իսկ մենք, ավա՜ղ, եթե նույնիսկ հետ չենք գնում, ապա առաջընթացն էլ շունչը կտրվելու չափ դանդաղ է, լայն զանգվածների համար՝ աննկատելի: Ուրեմն, ինչո՞ւ չօգտագործենք ուրիշների քննություն բռնած փորձը, մինչեւ ե՞րբ «հեծանիվ հայտնագործենք»: Եվ ամենագլխավորը՝ հանուն ինչի՞: Որ մի քանի ամբոխավարներ դարձյա՞լ հայտնվեն... Ազգային ժողովում:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Պատգամավորը սխալվում է, իսկ նախարարը «լուրջ» հիմնավորում ներկայացնում

Կառավարության անդամների, ԱԺ պատգամավորների, վարչապետի, նախագահի, պետական ապարատի, դատական, հարկային, մաքսային համակարգերի «խեղճ ու կրակ» աշխատակիցների աշխատավարձերի բազմապատիկ բարձրացման եւ կենսաթոշակառուների թոշակների, ուսուցիչների, մշակույթի ոլորտի աշխատակիցների աշխատավարձերի չնչին բարձրացման գլխավոր հիմնավորումներից մեկն այն է, որ երկրորդներն անհամեմատ մեծ թիվ են կազմում, ուստի հատկացված գումարներն այստեղ ուղղելը որեւէ լուրջ սոցիալական արդյունք չի տա: Առաջինն այս մասին ասաց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը: Գործադիր իշխանության իր գործընկերոջ այս «լուրջ» հիմնավորումն օրերս կատարելության հասցրեց ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Մինասյանը: Ազգային հեռուստատեսության եթերում ինքնարդարացման նրա փորձն այնքան անհաջող էր, որ հանձնաժողովի նախագահը դիմեց նման դեպքերում երեխաներին բնորոշ քայլի՝ ստի, ասելով, որ եթե բարձր վարձատրվողների էլ ավելի բարձր վարձատրմանը հատկացված գումարներն ուղղվեն թոշակներին, ապա վերջիններս կբարձրանան ընդամենը 4-5 դրամով: Պատգամավորի, իսկ մինչ այդ նախարարի հիմնավորումների սնանկությունն ապացուցենք փաստերով:

Ինչպես հայտնի է, միայն բարձրաստիճան պաշտոնյաների աշխատավարձերի բարձրացման համար հատկացված գումարը կազմում է 764 մլն դրամ: Պետական ապարատի մյուս աշխատակիցների աշխատավարձերի բարձրացմանը հատկացվել է 1 մլրդ 252 մլն դրամ, հարկային եւ մաքսային համակարգերի աշխատակիցներին 2 մլրդ 960 մլն դրամ: Սրանց հանրագումարը կկազմի 5 մլրդ դրամ: Այս թվերն ունենալով, նախ հերքենք Գագիկ Մինասյանի սուտը կամ տարրական թվաբանական սխալը (նայած, թե որն է նախընտրում պատգամավորը): Եթե հանձնաժողովի նախագահը նկատի է ունեցել բարձրաստիճան պաշտոնյաներին հատկացված 764 մլն դրամը, ապա այդ գումարը բաժանելով թոշակառուների ընդհանուր թվի վրա, որը կազմում է 480 հազար մարդ, ստացված թիվն էլ բաժանելով 12 ամիսների վրա, ստանում ենք ոչ թե 4 կամ 5 դրամ, այլ 132 դրամ: Այսինքն՝ ուղիղ այդքանով կավելենա թոշակառուների մեկ ամսվա թոշակը: Սա պատգամավորի «հայտնագործության» առիթով:

Հաջորդը նախարար Վարդան Խաչատրյանի՝ գումարների վերեւում հիշատակված վերաբաշխման լուրջ սոցիալական նշանակություն չունենալու մասին հարցն է: Եթե միայն բարձրաստիճան պաշտոնյաներին հատկացված գումարը նկատի ունենանք, ապա այդ 132 դրամի հավելումը թոշակառուների համար կամ նույն հաշվարկով հաշվելիս 60 հազար ուսուցիչների համար 1061 դրամի հավելումն աշխատավարձերին, թերեւս, էական չեն կարող լինել: Իսկ եթե շրջանակն ընդլայնենք եւ ապահովված խավերի աշխատավարձերի բարձրացման համար նախատեսված 5 մլրդ դրամ ընդհանուր գումարը վերաբաշխե՞նք: Դարձյալ նույն հաշվարկը կատարելով, կստանանք թոշակների ավելացում 868 դրամով եւ ուսուցիչների աշխատավարձերի ավելացում գրեթե 7 հազար դրամով: Սա կարո՞ղ է «լուրջ սոցիալական նշանակություն» ունենալ: Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի կարծիքով՝ ոչ: Սակայն կարո՞ղ է Վարդան Խաչատրյանն իր նախարարական բարձունքից իմանալ, թե ինչ կարծիք ունեն նույն թոշակառուն կամ ուսուցիչը: Բնականաբար, ոչ: Մինչդեռ բավական է զրուցել նրանցից որեւէ մեկի հետ, որպեսզի պարզ դառնա, որ, համենայն դեպս, նման բարձրացումը թոշակառուի կամ ուսուցչի համար շատ ավելի անհրաժեշտ է եւ կարեւոր, քան մի քանի հարյուր դոլարի բարձրացումը պատգամավորի, նախարարի կամ դատավորի համար: Եվ ի վերջո, եթե նշված չափերի ավելացումը լուրջ նշանակություն չի ունենում, ապա ինչո՞ւ են կառավարության անդամները՝ սկսած վարչապետից մինչեւ կենսաթոշակային հիմնադրամի տնօրենը, անընդհատ թմբկահարում կենսաթոշակների ավելի փոքր 660-700 դրամ կամ ուսուցիչների աշխատավարձերի 3-4 հազար դրամի բարձրացումների մասին: Ավելի ճիշտ կլիներ, որ նրանք համեստորեն լռեին եւ «լուրջ նշանակություն» չտային դրան:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԿԱՆԱՉ ԴԵՂԱՏՈՒՆ

Խատուտիկ դեղատու

Ըստ գրականության տվյալների, դեղաբույսերի ժողովրդականացման խնդիրն առաջ է բերում որոշ վտանգավորություն բույսերի պահպանության գործում: Իզուր չէ, որ բրիտանական բուսաբանական ընկերությունն իր մասնագիտացված անդամներին առաջարկում է հնարավորության դեպքում գաղտնի պահել հազվագյուտ եւ անհետացող բույսերի դեղագործական նշանակությունը: Սակայն ներկայիս լայն ինֆորմացիոն միջոցների եւ բարձր կրթական մակարդակի պայմաններում դժվար թե հնարավոր լինի բույսերի մասին տեղեկությունները պահել գաղտնի: Ավելի ճիշտ է գիտականորեն պահպանել նման բույսերը:

Այս հոդվածում նկարագրվող բուսատեսակը՝ խատուտիկ դեղատուն, (Taraxacum officinale), չի համարվում հազվագյուտ եւ անհետացող բուսատեսակ. ընդհակառակը տարածված է լայնորեն, ինչպես հարթավայրերում, այնպես էլ լեռներում, աճում է ամենուրեք, հարմարվել է էկոլոգիական տարբեր պայմանների՝ քարքարոտ միջավայրում, ստվերում եւ արեւի տակ. աճում է ճանապարհների եզրերին, բնակատեղիների մոտ, զբոսայգիներում, բանջարանոցներում, հեշտությամբ տանում է տրորվածությունը, չի ճնշվում այլ բուսատեսակներից:

Խատուտիկ դեղատու տեսակը պատկանում է աստղածաղկազգիների ընտանիքին, բազմամյա է, ունի 10-30 սմ, անգամ 50 սմ բարձրություն: Ունի արմատամերձ տերեւներ, իսկ ծաղկաբույլային ցողունն ավարտվում է մեկ դեղին զամբյուղ ծաղկաբույլով: Խատուտիկի մեկ զամբյուղը տալիս է 200 սերմ, իսկ ամբողջ բույսը մինչեւ 3000 սերմ, քանի որ ծաղկում է սեզոնի ընթացքում մի քանի անգամ: Պտուղները տարածվում են քամու միջոցով, որով զբաղեցնում են նորանոր տարածություններ: Վերգետնյա օրգաններում եւ արմատում պարունակում է կաթնահյութ, որի բաղադրամասերից են գլիկոզիդային նյութերը, կաուչուկանման նյութերը, խեժերը, մոմանյութերը, ինուլինը, ճարպային յուղերը, օրգանական թթուները: Որպես դեղաբույս աշնանը հավաքում են արմատները, երբ վերգետնյա մասերը թառամում են: Աշնանը հավաքելիս տերեւների մնացորդները կտրում են, լվանում եւ թողնում են օդային պայմաններում մի քանի օր, մինչեւ որ դադարի արմատից կաթնահյութի արտահոսումը, այնուհետեւ դասավորում են մեկ շերտով եւ չորացնում են տաք, լավ օդափոխվող սենյակում:

Խատուտիկն օգտագործում են որպես ախորժաբեր միջոց, ինչպես նաեւ որպես լեղամուղ: Մեկ թեյի գդալ մանրացրած վիճակում խատուտիկի արմատը եփում են թեյի նման մեկ բաժակ ջրով, այդպես թողնում են 20 րոպե, սառեցնում են, քամում, խմելու համար օգտագործում են 1/4 բաժակի չափով, օրական 3-4 անգամ ուտելուց կես ժամ առաջ:

Խատուտիկը համարվում է հին դեղաբույս: Դեռեւս մ. թ. ա. հին հույն փիլիսոփա Թեոֆրաստը երաշխավորել է խատուտիկը որպես միջոց վերացնելու պեպենները, նաեւ մաշկի պիգմենտային գոյացումները, որոնք կապված են լյարդի հիվանդությունների հետ: Խատուտիկն օգտագործել են նաեւ արաբները: Գերմանիայում օգտագործել են որպես հանգստացնող եւ քնաբեր դեղամիջոց: Ժողովրդական բժշկության մեջ խատուտիկը համարել են «կյանքի էլիքսիր», «կենսահեղուկ»:

ԱՆՎԱՐԴ ՔԱՐՈՅԱՆ

Միջազգային

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

«Ալ Ղաիդան» կրկին սպառնում է

Ուսամա բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» կազմակերպությունը փորձում է արդարացնել Արեւմուտքի խաղաղ բնակչության վրա հարձակվելու սեփական «իրավունքը»: Շաբաթավերջին Քաթարի «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերությունն ստացավ կազմակերպության 3 էջանոց նոր հայտարարությունը որտեղ մասնավորապես նշվում է. «Մենք իրավունք ունենք հարձակվելու եւ ավերելու նրանց քաղաքներն ու գյուղերը, ովքեր ավերում են մեր քաղաքներն ու շենքերը: Իրավունք ունենք կործանելու նրանց տնտեսությունը, ովքեր կողոպտել են մեր հարստությունը, եւ սպանելու մերոնց սպանած երկրների քաղաքացիներին»:

«Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ այդ հայտարարության հրապարակումից հետո տագնապ է հայտարարված ԱՄՆ-ում եւ Արեւմտյան Եվրոպայում: Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարարը եւ վարչապետը շտապ միջոցներ են ձեռնարկում երկրում հնարավոր ահաբեկչությունները կանխելու նպատակով: Միաժամանակ ձերբակալվում են արմատականներ: Լոնդոնում ձերբակալվել են 3 իսլամիստներ, որոնց կասկածում են մետրոյում պայթյուն նախապատրաստելու մեջ: Քուվեյթում բռնել են «Ալ Ղաիդայի» մասնաճյուղի ենթադրյալ առաջնորդ Մոհսեն ալ Ֆադլիին: Աֆղանստանում կռված ալ Ֆադլին ահաբեկչություն էր իրականացնելու Եմենի մայրաքաղաք Սանայի հյուրանոցներից մեկում: ԱՄՆ-ում ձերբակալվել է «Ալ Ղաիդայի» ղեկավարներից մեկը, որի անունը չի նշվում: Ինդոնեզիայի ոստիկանությունը բացահայտել է Բալիի ահաբեկչության 6 նոր կասկածյալների ինքնությունը: Գործողության հավանական կազմակերպիչն ինֆորմատիկայի մասնագետ Իմամ Սամուդրան է, որը «Ջեմաա իսլամիա» արմատական կազմակերպության անդամ է:

Այս ամենը ցույց է տալիս, թե աշխարհում ինչպիսի լայն ծավալ է ստացել իսլամիստական խմբավորումների գործունեությունը: ԱՄՆ-ում անցյալ ուրբաթ մահապատժի ենթարկվեց 1993 թ. ԿՀՎ-ի երկու գործակալների սպանած պակիստանցի ծայրահեղական Միր Այմալ Քասին: Այս կապակցությամբ իսլամիստների վրիժառության գործողություններ են սպասվում մասնավորապես Պակիստանում, որը 1997 թ. ԱՄՆ արդարադատության մարմիններին էր հանձնել Քասիին:

Ռուսական օդուժը կկարողանա 1 կմ խորանալ Վրաստանի տարածքում

Ռուսաստանի դաշնային սահմանապահ ծառայության Հյուսիսային Կովկասի վարչության շտաբի պետ, գեներալ-լեյտենանտ Վալերի Պուտովը եւ Վրաստանի պետական սահմանների պաշտպանության դեպարտամենտի շտաբի պետ, գնդապետ Կոռնելի Սալիան շաբաթավերջին Թբիլիսիում արձանագրություն են ստորագրել ռուս-վրացական սահմանի չեչենական հատվածի համատեղ պարեկություն իրականացնելու մասին: «Կոմերսանտ» թերթը տեղեկացնում է, որ նոր փաստաթուղթը մանրամասնում է ավելի վաղ Քիշնեւում նախագահներ Վլադիմիր Պուտինի եւ Էդուարդ Շեւարդնաձեի ձեռք բերած համաձայնությունները:

Ստորագրված արձանագրության համաձայն, ռուսական օդուժը եւ հրետանին իրավունք են ստանում մարտական առաջադրանքներ կատարելու Վրաստանի տարածքում: Այսուհետեւ չեչենական զինված կազմավորումների ոչնչացման համատեղ գործողությունների ընթացքում Ռուսաստանի օդուժը եւ հրետանին, վրացական կողմի հետ համաձայնեցնելով, կկարողանան մինչեւ 1 կմ խորանալ Վրաստանի տարածքում: Անցյալում ռուսական ռազմօդանավերի մուտքը Վրաստանի տարածք հարուցում էր այդ երկրի իշխանությունների բացասական արձագանքը:

Արձանագրությամբ նաեւ նախատեսվում է ռուս-վրացական սահմանի չեչենական հատվածում զուգահեռ պահակակետեր ստեղծել ռուսական եւ վրացական կողմերում: Դրանց միջեւ կհաստատվի անմիջական կապի համակարգ: Վրաստանի սահմանապահ կազմախմբերը պետք է ռուսական կողմին տեղեկացնեն ամեն անգամ, երբ չեչեն գրոհայինների ջոկատները կհայտնվեն ռուսական սահմանից նվազ քան 1 կմ հեռավորության վրա: Այնուհետեւ այդ ջոկատները պետք է ոչնչացվեն ռուս եւ վրացի սահմանապահների համատեղ ուժերով:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Ռոբերտ Ֆիսքը ուղիղ եթերում

Անգլիացի մրցանակակիր լրագրող Ռոբերտ Ֆիսքն այսօր՝ երեքշաբթի, նոյեմբերի 19-ին, առավոտյան 7:45-ից 8:30 «C-SPAN»-ի «Վաշինգտոն ջոռնըլ» հեռուստածրագրի ուղիղ եթերում քննարկելու է սեպտեմբերի 11-ի դեպքերը եւ Միջին Արեւելքի իրավիճակը, հայտնում է Ամերիկայի Հայ դատի գրասենյակը, ավելացնելով, որ ծրագրում տեղ է գտնելու նաեւ հարցազրույց հաղորդավար Քոնի Բրոդի հետ, հյուրին հարցերով դիմելու հնարավորություն է տրվելու հեռուստադիտողներին:

Հայ դատի գրասենյակը, դիմելով ամերիկահայ համայնքին, խրախուսել է նրանց՝ օգտագործել այդ բացառիկ առիթը եւ ԱՄՆ-ի նավթի քաղաքականությունից մինչեւ Հայոց ցեղասպանության, «Նյու Յորք թայմս» թերթի վերջին շրջանի ռեւիզիոնիստական դիրքերից այն հերքելու միտումնավոր փորձերի վերաբերյալ հարցեր ուղղել ինչպես հաղորդավարին, այնպես էլ հյուրին:

Ի դեպ, Ֆիսքը հենց այս վերջին թեմայի շուրջ գրելու նպատակով էլ, ըստ լրատվության, ԱՄՆ-ում է: Ավելացնենք, որ Ռոբերտ Ֆիսքը բրիտանական «Ինդիփենդենտ» թերթի հատուկ թղթակիցն է Միջին Արեւելքում եւ վերջին շրջանում Բեյրութից թղթակցություններ էր հաղորդում իր թերթին: Իրանի հեղափոխության, լիբանանյան պատերազմների, Պարսից ծոցի, Կոսովոյի եւ Ալժիրի իրադարձությունները համապարփակ ներկայացնելու համար նա արժանացել է ավելի շատ պարգեւների եւ մրցանակների, քան որեւէ այլ լրագրող: Ֆիսքը քաղաքագիտության առարկայից գիտությունների դոկտորի իր աստիճանը ստացել է Տրինիտի քոլեջից (Դուբլին), 1985-ին, իսկ գրականության եւ լրագրության ասպարեզում պատվավոր դոկտորի աստիճան՝ Լանկաստեր համալսարանից (Անգլիա): Նա հեղինակ է երեք գրքերի. «Հետդարձի ճանապարհ չկա: Հարվածը, որը ջարդեց բրիտանացիներին Օլստերում» (1975), «Պատերազմի ժամանակ: Իռլանդիա, Օլստեր եւ չեզոքության գինը» (1982, 1983) եւ «Խնայիր ազգին: Լիբանանը պատերազմի մեջ» (1990, 1992):

Երեկ՝ նոյեմբերի 18-ին, հայկական քաղաքական ալյանսի, Նյու Յորքի քաղաքային համալսարանի տեղանքի, մշակույթի եւ քաղաքականության կենտրոնի, ինչպես նաեւ Ազգային համալսարանի հովանավորությամբ դասախոսություն է տեղի ունեցել Նյու Յորքի էթիկական մշակույթի ընկերության հանդիսասրահում, որի ընթացքում Ֆիսքն անդրադարձել է սեպտեմբերի 11-ի իրադարձություններին: «Հարցրեք, թե ո՞վ կատարեց, բայց, Աստծո սիրույն, մի հարցրեք, թե ինչո՞ւ» բազմանշանակ թեմայի շուրջ խոսելով հարգարժան լրագրողը վեր է հանել ամերիկյան լրագրության բացթողումները եւ Միջին Արեւելքի վերաբերյալ իրենց գրություններում սուր հարցադրումներից խուսափելու միտումները:

Հ. Օ.

Բոբի Ֆիշերին անցյալում կասկածել են լրտեսության մեջ

Ամերիկացի աշխարհահռչակ շախմատիստ Բոբի Ֆիշերը, որը 1972 թ. աշխարհի չեմպիոն դարձավ Բորիս Սպասկուն հաղթելուց հետո, տարիներ շարունակ ՀԴԲ-ի հսկողության տակ է եղել ԽՍՀՄ-ի օգտին լրտեսելու կասկածանքով: «Ֆիլադելֆիա ինկուայրեր» թերթը կիրակի օրը հրապարակել է ՀԴԲ-ի գաղտնազերծված փաստաթղթեր, որոնց համաձայն Ֆիշերը կասկածելի է թվացել արդեն 1958 թ. ԽՍՀՄ կատարած կարճատեւ ուղեւորությունից հետո:

ՀԴԲ-ի ենթադրությամբ, հենց այդ ժամանակ նրան թերեւս հավաքագրել է խորհրդային հետախուզությունը: Շախմատիստի հանդեպ անվստահության մյուս պատճառը նրա մայրն էր՝ Ռեգինա Ֆիշերը: Այդ ուսյալ կինը տիրապետում էր 8 լեզվի, ծնվել էր Գերմանիայում, բայց 1933-1938 թթ. (արդեն Հիտլերի օրոք) բնակվել ԽՍՀՄ-ում: Այնտեղ ամուսնացել էր գերմանացի մի հակաֆաշիստ կենսաֆիզիկոսի հետ եւ 1939 թ. տեղափոխվել ԱՄՆ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ 1940 թ.-ից նա հսկողության տակ է եղել:

ՀԴԲ-ն մոտ երեք տասնամյակ հետեւում էր Ֆիշերների ընտանիքին: Ռեգինային վերաբերող վերջին զեկույցները (նա մահացավ 1997 թ.) տրվել են 1973 թ.՝ նրա հակապատերազմական դիրքորոշման կապակցությամբ: Որոշ ժամանակ անց ՀԴԲ-ն կորցրեց հետաքրքրությունը նաեւ Բոբի Ֆիշերի նկատմամբ, որը տարօրինակ վարքագծի հետեւանքով կորցրեց աշխարհի չեմպիոնի թագը, թողեց շախմատը եւ հեռացավ ԱՄՆ-ից:

Անցյալ տարվա սեպտեմբերյան ահաբեկչությունից հետո Ֆիլիպինների ռադիոյին տված հարցազրույցում Ֆիշերը հավանություն էր տվել ահաբեկիչների գործողություններին, հայտարարելով, թե Ամերիկան «պետք է ջնջվի աշխարհի երեսից»:

Պ. Ռ.

ԻՏԱԼԻԱ

Անդրեոտին դատապարտվեց 24 տարվա բանտարկության

Իտալիայի Պերուջա քաղաքի գանգատարկման դատարանը կիրակի օրը երկրի Պետխորհրդի նախկին նախագահ Ջուլիո Անդրեոտիին 24 տարվա բանտարկության է դատապարտել 1979 թ. լրագրող Մինո Պեկորելլիի սպանությունը կազմակերպած լինելու մեղադրանքով: Քրիստոնեա-դեմոկրատների երբեմնի առաջնորդ Անդրեոտին 33 անգամ եղել է նախարար, 7 անգամ՝ վարչապետ: 1999 թ. առաջին ատյանի դատարանն արդարացրել էր նրան:

1979 թ. Հռոմում չորս կրակոցներով սպանված Մինո Պեկորելլին կասկածելի համբավ վայելող «Օսերվատորե պոլիտիկո» հանդեսի տնօրենն էր: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, նա կապ է ունեցել Իտալիայի գաղտնի ծառայությունների հետ եւ խարդախ մարդ է եղել: Պեկորելլիի գործը մեծ աղմուկ հանեց 1993 թ., երբ մաֆիայի նախկին պարագլուխ Տոմազո Բուշետան հայտարարեց, թե մաֆիան նրան սպանել է սենատոր Անդրեոտիի պատվերով, «քանի որ լրագրողը կարող էր վարկաբեկել սենատորի քաղաքականությունը»:

Պերուջացի դատախազների խոսքերով, Պեկորելլին մտադրվել էր հրապարակել Անդրեոտիի համար անչափ մտահոգիչ երկու գործեր: Մեկը վերաբերում էր ներկուսակցական գաղտնի ֆինանսավորմանը, մյուսը՝ նախկին վարչապետ Ալդո Մորոյի առեւանգմանն ու սպանությանը: Իրեն անմեղ համարելով՝ Անդրեոտին շարունակում է պնդել, թե նախկին մաֆիականներն ամբաստանությամբ իրենից վրեժ են լուծում իր հակամաֆիական պայքարի համար: Դատավճիռը լսելուց հետո 83-ամյա Անդրեոտին հայտարարեց. «Ես միշտ հավատացել եմ արդարադատությանը եւ դեռ հավատում եմ, թեեւ այս անգամ դժվար է համաձայնել նման անհեթեթությանը»:

Իտալիայի դատական աղբյուրները, սակայն, նշում են, որ ցմահ սենատոր ընտրված Անդրեոտին ըստ էության անձեռնմխելի է եւ բանտարկությունը կարող է անցկացնել տնային կալանքի ձեւով: Բացի դրանից, նրա փաստաբանները կարող են դիմել վճռաբեկ դատարանին: Կարդինալ Ակիլե Սիլվեստրինին, Ֆորցա Իտալիա շարժումը, Ձախ ժողովրդավարական կուսակցությունը (նախկին կոմկուսը), «կանաչ» եւ կենտրոնամետ մի շարք պատգամավորներ հիասթափություն են արտահայտել դատավճռի առթիվ՝ այն համարելով «աներեւակայելի»:

Պ. Ռ.

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Հետաքննող պարբերականին մի նոր հարված

Ադրբեջանում լույս տեսնող հասարակական-քաղաքական «Մոնիտոր» ռուսալեզու պարբերականը հրատարակչության հնգամյակի այս օրերին երրորդ անգամ փակվել է կառավարության կողմից, Բաքվից «Պատերազմի եւ խաղաղության հարցերի լուսաբանման ինստիտուտի» թղթակցին հաղորդել է քաղաքական մեկնաբան Էյնուլլա Ֆատուլլաեւը: «Էքսպրես» հրատարակչական ղեկավարությունը, որ հանձն էր առել ամսագրի լույս ընծայումը, այս ամսվա սկզբներին պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարել, ենթարկվելով, ըստ «Մոնիտորի» խմբագրական կազմի կարծիքի, կառավարության ճնշումներին:

Մի խումբ հետազոտող լրագրողների հիմնած «Մոնիտորը» բացառապես քննադատական դիրքորոշում է ունեցել կառավարության նկատմամբ, եւ նրա 60-ից ավելի էջերը մշտապես հեղեղված են եղել տնտեսության եւ քաղաքականության ոլորտներում վատ կառավարումը, հանցագործությունն ու կոռուպցիան բացահայտող հոդվածներով: Այդ պատճառով էլ հինգ տարվա ընթացքում 13 անգամ դատարան է կանչվել:

Ըստ կառավարական պաշտոնյաների, պարբերականի քննադատություններն անհիմն են եւ չափազանց զարտուղի: «Մոնիտորը» դրսում է պատրաստվում, ֆինանսավորում են մեր թշնամիները», ասում է Բուլվի Նիզամի շրջանի թաղապետ եւ իշխող «Ենի (Նոր) Ազերբայջան» կուսակցության քաղաքականության բաժնի վարչության անդամ Էլդար Ազիզովը: «Այդ ամսաթերթը մեր ազգային պետականությունն է ոտնակոխ անում եւ կատարում է օտարերկրյա գաղտնի ծառայությունների պատվերները», համաձայնում է նրա հետ նույն կուսակցության առաջնորդներից խորհրդարանի անդամ Այդին Միրզազադեն:

«Մոնիտորը» միակ ընդդիմադիր թերթը չէ: Ամենաժողովրդականը «Ենի Մուսավաթն» է, որը կառավարող շրջանակների ամենաթունդ քննադատողն է: Չնայած շատ անգամ է դատական հետապնդումների ենթարկվել, «Մոնիտորը» փակվել է այն պարզ պատճառով, որ ռուսալեզու է եւ ավելի լայն տարածում ունի:

«Ձերբակալումներն ու սպառնալիքները մեզ համար նորություն չեն», ասում է ամսագրի գլխավոր խմբագիր Էլմար Հուսեյնովը: 1997 թ. առաջին համարի լույս ընծայումից անմիջապես հետո հիմնադիրներից մի քանիսը, հավանաբար կառավարության ճնշումների տակ, լքել են թերթը եւ հեռացել: Հետապնդումներն առավել սաստկացել են հատկապես օգոստոսյան եւ սեպտեմբերյան համարներից հետո, որոնցում քննադատվել է սահմանադրությունը փոփոխելու նպատակով հանրաքվե անցկացնելու Ալիեւի որոշումը: Հոդվածների հեղինակների կարծիքով, Ալիեւն այդ քայլով ցանկանում է նախագահության պաշտոնը դարձնել ժառանգական:

Նյու Յորքում տեղակայված «Լրագրողների պաշտպանության կոմիտեն» նամակ է հղել նախագահ Ալիեւին՝ պահանջելով դադարեցնել հետապնդումները: Որպես հետեւանք էլ ավելի է ուժեղացել պաշտոնական արշավը թերթի դեմ. «Մի՞թե մենք կարիք ունենք մի պարբերականի, որն անտեսում է մեր առաջընթացը եւ անընդհատ վիրավորում մեր պետականությունն ու ժողովրդին», նոյեմբերի 2-ին գրել է իշխանամետ «Օլայլար» թերթը:

«Մենք պայքարում ենք Ալիեւի եւ նրա կառավարման ձեւի դեմ», ասել է Հուսեյնովը՝ «Մոնիտորի» դեմ հարուցված դատական գործերից նշելով հետեւյալ օրինակը. «Ապրիլի 23-ին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը դատական գործ հարուցեց մեր դեմ այն պատճառով, որ գրել էինք բանակի ողբալի վիճակի մասին: Օգոստոսին դատարանը վճռեց 50 մլն մանաթով (10 հազար դոլար) տուգանել թերթին»:

«Մոնիտորի» դեմ ուղղված այս միջադեպերը ցույց են տալիս, որ իշխանությունների եւ մամուլի հարաբերություններն Ադրբեջանում քաղաքակիրթ եւ ժողովրդավարական լինելուց շատ հեռու են: Մենք ամեն ինչ անելու ենք, որ պարբերականը դարձյալ տպագրվի», ասել է «Լրագրողների պաշտպանության ադրբեջանական կոմիտեի» նախագահ Աֆլաթուն Ամաշովը:

Մշակույթ

Բարձր Հայքի հայոց եկեղեցիները այսօր

Պատմում է Հարություն վրդ. Պզտիկյանը

Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության վարդապետ հայր Հարություն Պզտիկյանի հաճախակի այցերը հայրենիք վկայում են նրա սիրո մասին առ Հայաստանը, հայկական մշակույթը, հայ մարդը: Ամեն անգամ Հայաստան այցելելիս վարդապետը մի հետաքրքրական նորություն է ունենում հայտնելու. տպավորություններ, խոհեր, ծրագրեր, եւ ամենքն էլ հայ մշակույթի, պատմության համար շահեկան:

- Վարդապետ, վերջերս դուք եղաք եւ առաջին անգամ Արեւմտյան Հայաստանի, ինչպես ինքներդ եք ասում՝ ավելի անմատչելի տեղամասերում, ի՞նչ նպատակով էիք այցելել եւ ինչպիսի՞ տպավորություններով վերադարձաք:

- Ես ընդհանրապես եղա Արեւմտյան Հայաստանի քիչ ոտնակոխված տեղերը՝ շրջագայությունս սկսելով Տրապիզոնի նահանգեն, որ անտեսված է որպես հայկական նահանգ, բայց դարերու ընթացքին միշտ եղած է հայաբնակ: Հետագային դարձած է քաղկեդոնիկ հայերու կեդրոն եւ կոչված է Խորագույն Հայք կամ Բարձր Հայք: Այստեղ խմբված էին անոնք, որոնք ընդունած էին Քաղկեդոնի ժողովը եւ հալածված էին Հայաստանյայց եկեղեցվո կողմեն եւ քշված վրացիներու գիրկը: Վրացիները 7-րդ դարում քաղկեդոնություն ընդունեցան եւ բաժնվեցան Հայաստանյայց եկեղեցիեն (մինչեւ 7-րդ դարը Վրաստանի եկեղեցին կախում ուներ էջմիածինեն): Քաղկեդոնիկ հայերը նույն դավանանքն ունեին, աստվածաբանական տարբերություն չունեին, կեդրոնացած էին Բարձր Հայքի մեջ՝ վրացական սահմանին մոտ: Ասիկա Մամիկոնյաններու կալվածն էր, որոնք հինեն ի վեր եղած են բյուզանդամետ: Հետագային Բագրատունիները հաջողեցան Մամիկոնյաններուն փոխարինել Բարձր Հայքի մեջ: Բագրատունի Աշոտ Կյուրոպաղատը, որն օգնած ըլլալով Վասիլ Բ կայսրին (ծագումով հայ կայսր), ստացավ իշխանաց իշխան տիտղոսը: Այս նահանգը, որ ներկա Հայաստանեն մեծ է, միշտ դուրս մնացած է հայոց պատմութենեն, բայց հոն կերտված են ճարտարապետական մեր շատ կարեւոր կոթողները: Ես ուզեցի այդ հուշարձանները այցելել՝ սկսելով Տրապիզոնեն մինչեւ Խաչքարի, Համշենի լեռները: Այդ գյուղերը, որ դարերով հայկական եղած էին, XVI-XVII դարերում, ինչպես կնկարագրեր Մխիթարյան հայրերեն հայր Ղուկաս Ինճիճյան, բոլոր իսլամացած էին: Այդ շրջանին ոչ միայն հայերը, այլ նաեւ վրացիները իսլամացան: Այս նահանգը եղավ իսլամ փոքրամասնություններու խառնարան մը, որուն մեջ քուրդ տարր գրեթե չկար: Սակայն հայկական հարյուրավոր գյուղեր կային՝ Խոտորջուրը, Արտանուշը, Արդվինը, որոնք հայախոս մնացին: Հայախոսները, քրիստոնյաները կոտորվեցան 1915-ին կամ աքսորվեցան: Տրապիզոնը սարսափելի էր, մենք այնտեղ վարժարան մը ունեինք 300 աշակերտով, թուրքերը նավերու մեջ դրած անոնց ծովը լեցուցին, եւ իտալացի հյուպատոսը՝ Գորրինին, կվկայե, որ շաբաթներով երեխաներու դիակներ ալիքները ափ կհանեին: Հոն նահատակվեցան նաեւ Մխիթարյան երկու վարդապետ, որոնք կրնային զերծ մնալ կոտորածեն, որովհետեւ իտալահպատակ էին, բայց չձգեցին երախաները (հայր Կարապետ Տեր-Սահակյան՝ գրող, բանաստեղծ եւ հայր Օդաբաշյան):

Այս շրջանները դժվարամատչելի տեղեր են եւ շատ քիչ հայեր հոն ոտք կոխած են: Ես այս շրջանները պտտեցա եւ տեսա մեր ամենեն գեղեցիկ եկեղեցիները՝ Իշխանի եկեղեցին, զոր կառուցած է Ներսես կաթողիկոս Տայեցին: Եվ որպեսզի իրենց քաղկեդոնիկ ըլլալը փաստեին, կառուցողները արձանագրությունները վրացերեն կընեին: Այս եկեղեցիներու վրա հայկական արձանագրություններ չկան: Այդ հուշարձանները զբոսաշրջության շրջաններու մեջ ծանոթ են իբրեւ վրացական եկեղեցիներ: Ես կուզեմ փաստել, որ անոնք հայկական եկեղեցիներ են:

Պրոֆ. Սառուբյանը 1970-ական թվականներուն հրատարակեց գիրք մը՝ «Բարձր Հայքի եկեղեցիները», բայց Կոմկուսը արգիլեց այդ գիրքին ծավալումը, անմիջապես գրավեցին ու այրեցին Երեւանի ազգային գրադարանի բակին մեջ: Ահավասիկ ինկվիզիցիայի օրինակ մը, երբ գիտնականը կփաստեր, որ այդ եկեղեցիները ոչ մեկ կապ ունին վրացիներու հետ եւ պատմականորեն մաս կկազմեն հայ ճարտարապետության:

Ահավասիկ իմ ճամփորդության գլխավոր նպատակը:

- Մարդաբնա՞կ են այդ տարածքները:

- Սակավաթիվ: 1920-են ետք հոս բերված են Կովկասի թուրքեր, կոտորված հայերու տեղը լեցնելու համար՝ Ստալինի եւ Քեմալ Աթաթուրքի համաձայնությամբ: Բայց մեկ մասը բնակչության տակավին հայեր եւ հույներ են, սակայն իսլամացած: Համշենի մեջ խանութ մը մտա, սկսա հայերեն խոսիլ եւ պատասխանեցին հայերեն:

Հոն երկու դիտողություն կա. այն, ինչ պետական է, լավ խնամված է, ինչ անձնական է, թափթփված է՝ ճիշտ հակառակը մերինին:

- Իսկ ինչպե՞ս են պահպանված պատմամշակութային այդ վայրերը:

- Ավելի լավ պահպանված են, քան մեր քով, կցավիմ ասիկա ըսելու: Ավրված են ժամանակին, ռմբահարված են, քանի տեղ ուժանակ տեսա, խորանները պայթեցուցած են: Հիմա կօգտվին հայկական հուշարձաններեն, հազարավոր տուրիստներ բերած են, ցուցատախտակներ դրած են: Մինչդեռ հոս տեղ մը կերթաս, ճամփան չես գտներ, Հառիճավանք կերթաս, ոչ մեկ կարգին ճամփա կա, ոչ մեկ ցուցատախտակ:

- Վարդապետ, Փարիզի «Յառաջ»ում լույս տեսնող ձեր հոդվածներում հաճախ եք անդրադառնում «սրճարաններու եւ կազինոներու» վերածված մեր մայրաքաղաքին՝ մեջբերելով մի անեկդոտ, թե Թամանյանը գլուխը ամոթից օրեցօր ավելի է խոնարհում: Եվրոպայում ապրած եւ ճամփորդած մարդ եւ արվեստագետ եք նաեւ, ինչպիսի՞ն եք տեսնում արդիականացող Երեւանը՝ ճարտարապետության տեսակետից:

- Ես համաձայն չեմ նման արդիականացումին: Առնո Բաբաջանյանի արձանին համար մեծ աղմուկ հանեցիք, փոխանակ բողոքելու ավելի լուրջ հարցերու դեմ: Մոդեռնիզմը Եվրոպայի մեջ կնշանակե մարդկային վիճակի բարելավում, ոչ թե շենքերու զարգացում: Արդիականություն չէ ասիկա, արաբական քաղաք մը եղած է Երեւանը: Երեւանը Թամանյանի այդ կտորն է միայն: Անկե անդին քաղաք չէ, ննջարան է:

- Սա է մեր քաղաքը, եւ մենք էլ ցավում ենք շատ երեւույթների համար: Վարդապետ, Երեւանի կենտրոնում արդեն երկրորդ տարին է նախատեսված է տեղադրել Մխիթար Սեբաստացու արձանը եւ կառուցել նրա անվամբ հրապարակ: Պատվիրատուի (ձեր) եւ իրագործողի (ճարտարապետ Լեւոն Վարդանյանի) միջեւ կնքված է պայմանագիր, եւ նախնական գումարը վաղուց տրված է, բայց մինչեւ օրս որեւէ առաջխաղացում չկա այս գործի մեջ: Որքա՞ն պետք է ցուցատախտակը շենքի պատին փակցված մնա:

- Հուշարձանի որոշումը մենք չենք առած: Երեւանի քաղաքապետությունը Ալբերտ Բազեյանի ժամանակ դեկրետ հանած է, որ կանգնեցվի Մ. Սեբաստացիին արձանը: Քանի որ քաղաքապետարանը այդչափ գումար չուներ, եւ Լինսիի գումարները դեռ չէին հասած, որոշում կայացուցին, որ մենք տրամադրենք գումարը հուշարձանին, իրենք ալ հրապարակը շտկեն (մինչեւ Միաբանության 300-ամյակի հանդիսությունները): Մենք գումարի առաջին կեսը տրամադրեցինք, երկրորդ կեսը պիտի տրամադրվեր ավարտելեն ետք՝ արձանագործի ծախսերուն համար, բայց ոչ արձանը դրվեցավ, ոչ ալ հրապարակը շտկվեցավ: Տարիներ է՝ տեւակցություն կունենամ պատասխանատուներու հետ, սակայն անարդյունք: Իրենց նշանակած ճարտարապետն է, փողն իրեն տված եմ, ինքը պետք է հետեւի այդ ամենուն: Մինչդեռ անոնք առանց դժվարության, առանց Լինսի հիմնադրամի բազմաթիվ հուշարձաններ կկանգնեցնեն:

- Հայր Հարություն, դուք պայմանագիր ստորագրող կողմերից մեկն եք, ինչո՞ւ ձեր իրավունքները չեք պաշտպանում:

- Ես հոս կուգամ, ամենաշատը 20 օր կկենամ, այդ օրերուն կխոստանան, 21-րդ օրը կելլեն նույն բաները կընեն: Ճարտարապետը կա-չկա, չեմ գիտեր, մինչեւ հիմա կխուսափի ինծմե. երկու տարի է, չեմ տեսած զինքը (ինքնափախո՞ւստ, փախո՞ւստ): Լուրջ չէ այս ամենը: Կխորհիմ, որ այլեւս Մխիթար Սեբաստացիին արձանը պետք չէ Հայաստանին: Հարմար չէ այս երկիրը իրեն, կնախընտրեմ Վենետիկը:

- Վերջերս մամուլում տագնապներ հնչեցին Մխիթարյան միաբանության վիճակի մասին: Ունի՞ արդյոք միաբանությունը տնտեսական, ֆինանսական, կադրային խնդիրներ:

- Մխիթարյան միաբանությունը որեւէ խնդիր չունի, տնտեսական վիճակը շատ լավ է: Միակ պրոբլեմը կոչում ունեցողներու սակավությունն է: Ասիկա կախում չունի դրամեն: Ծառայության կոչում ունեցողներու մեր գլխավոր կեդրոնը Միջին Արեւելքն է եղած: Միջին Արեւելքի հայ գաղութին քայքայվելու պատճառով մեր կադրերը կպակսին: Ամենքը մտահոգված են փոխադրվելու Ամերիկա, Կանադա, ոչ մեկը իր զավակը կուտա վանքին: Փորձեցինք այս հարցը Հայաստանի միջոցով լուծել, բայց Հայաստանի մեջ ալ հանդուրժողականության պակաս մը կա:

Եթե իրապես կհարգեն Մխիթարյաններու մշակույթը, պետք է քաջալերել, որ երիտասարդները զինվորագրվին Մխիթարյան միաբանության, հոս ալ վանք մը բանան: Ուրեմն հակասություն կա, գիտակցության պակաս մը կա:

40 տարի կրթական գործին մեջ եմ, մեկ սանտիմ չեմ առած ո՛չ պետութենեն, ո՛չ եկեղեցիեն: Մեկը արդյոք այս միաբանության նվեր մը ըրա՞ծ է: Միայն Հայաստանը նկատի չունիմ, այլեւ սփյուռքը: Միակ բարերարները մեր նախկին սաներն են եւ ֆրանսահայ Իսպենյան ընտանիքը, որ մեր Մատենադարանը կառուցել տվավ իր ծախսերով եւ հայր Քյուրդյանը՝ հնագետ եւ բանասեր, որ 200 ձեռագիր եւ արվեստի իրեր նվիրաբերեց: Եթե որոշ մեծահարուստ հայերու լումաներեն կաթիլ մը հասներ մեզի, Միաբանությունը դրախտի կվերածվեր, բայց հակառակ ասոր, դրախտ է, որովհետեւ մենք մեր աշխատանքով կծաղկեցնենք: Մխիթարյան միաբանությունը ամենակենդանի միաբանությունն է, 300 տարի մեզի մնացած է, այդչափ ալ դեռ մեզի պիտի մնա:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՂԱՅԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Ֆիզիկոս կամ քնարերգու

Թե՞ երկուսը միասին

Օրերս պետհամալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետի դահլիճում ընդհանուր ֆիզիկայի ամբիոնի պրոֆեսոր Հոմեր Երիցյանի «Հոգու թռիչք» գրքի շնորհանդեսն էր: Ժողովածուի մեջ ընդգրկված են հեղինակի գրական ստեղծագործությունները՝ ամփոփված «Բույր հայրենյաց», «Մայրիկիս», «Պտույտ», «Քառյակներ», «Ասույթներ» եւ այլ բաժիններում:

Շնորհանդեսին հավաքվել էին ֆիզիկայի, բանասիրական ֆակուլտետների դասախոսներ, արվեստի մարդիկ: Հոմեր Երիցյանի ստեղծագործությունները ընթերցեցին հեղինակի ուսանողները, դերասան Ամիրան Գալստյանն ու ասմունքող Անուշ Խաչատրյանը: Հոմեր Երիցյանը շոշափում է ավանդական եւ արդիական թեմաներ, ներկայի, ապագայի գնահատման ունակություններ է ցուցաբերում: Գրքի յուրօրինակությունը ֆիզիկոսի մասնագիտությունից եկող ինքնատիպությունն է. պատկերներն ու խոհերը հաճախ այնքան ընդգրկուն եւ ընդհանրական են, որ թվում է, թե հեղինակը տիեզերքից է դիտում երկրային իրականությունը:

Հոմեր Երիցյանի «Հոգու թռիչքը» գալիս է խախտելու ֆիզիկոս-քնարերգու հայտնի ծայրահեղությունը: Հեղինակն իր մեջ ամփոփել է երկուսին էլ: Կարեւորն այն է, որ մասնագիտությունից զատ մարդու մեջ մնա գեղեցիկը զգալու եւ գնահատելու կարողությունը: Մ. Հ.

Ուխտագնացություն Արցախ

«Թաթուլ Կրպեյան» հասարակական կազմակերպությունը եւ ԵՊՀ լրատվական ծառայությունը, մշակույթի նախարարության երիտասարդական հիմնադրամի հովանավորությամբ, նոյեմբերի 8-11-ը կազմակերպել էին ուղեւորություն դեպի Արցախ: Ինչպես ասաց «Թաթուլ Կրպեյան» ՀԿ-ի նախագահ Ռուզաննա Կրպեյանը, այս ուղեւորության նպատակն է Արցախում կռված եւ զոհված ազատամարտիկների երեխաներին ծանոթացնել այն հողին, որի ազատագրման համար զոհվել են իրենց հայրերը: Ազատամարտիկների երեխաներից բացի Արցախ էին գնացել նաեւ ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի ուսանողներ եւ դասախոսներ: Ուխտագնացները եղան Ստեփանակերտում, Շուշիում, Քաշաթաղում (Լաչինում), Ասկերանում, Աղդամում, Սարսանգի ջրամբարում: Մարտակերտն ամբողջ պատերազմի ընթացքում եղել է մարտական գոտու կենտրոնում եւ ռմբակոծվել չորս կողմից: Ազատագրվել է 1994 թ.: Մարտակերտում փոքր խանութներ, աշխատող մարդիկ, խաղով տարված երեխաներ տեսնելիս թվում էր, թե կյանքն անհոգ է, բայց բնակչությունը բողոքում է դժվար պայմաններից, անգործությունից: Մարտակերտի քաղաքապետ Վյաչեսլավ Պողոսյանը նշեց, որ աշխատատեղի պահանջը մեծ է, բայց արվում է ամեն ինչ՝ մարդկանց պայմանները բարելավելու համար: Մարտակերտում կա ալրաղաց, որտեղ աշխատում է 70 մարդ, իսկ մոտ ժամանակներում կբացվեն կաթի մշակման եւ լոլիկի մածուկի պատրաստման գործարաններ: Քաղաքում կա 2 դպրոց: Ամեն դպրոցում սովորում է 2000 աշակերտ: Մարտակերտի դպրոցներն ուսուցիչների կարիք չունեն՝ ի տարբերություն գյուղերի: Քաղաքում վերջերս գործում է «Ջրաբերդ» համույթը, որտեղ ընդգրկված են Մարտակերտի երաժշտական դպրոցի սաները: Մարտակերտում հեռուստա եւ ռադիոկայաններ չկան: Լույս է տեսնում միայն «Ջրաբերդը» երկշաբաթաթերթը, որի գլխավոր խմբագիրն է Հենրիկ Մանուկյանը: Թերթի տպաքանակը 665 է: Ստեփանակերտի մշակույթի տանն ուխտագնացները հանդիպեցին Արցախի մշակույթի, այսօր արդեն կրթության նախարար Արմեն Սարգսյանին: Նա նշեց, որ ում այսօր տեսնում ենք Արցախի փողոցներում, նրանք պատահականորեն չզոհված մարդիկ են, որոնք էլ այսօր շարունակում են Արցախի պատմությունը: Արցախը մեր հայրենիքի սիրտն է: Ստեփանակերտում տարին երկու անգամ կազմակերպվում են ազատամարտիկների հիշատակին նվիրված երեկոներ: Արցախում գործում է երիտասարդական միությունը: Կա 2 թատրոն, մեկը՝ Շուշիում, մյուսը՝ Ստեփանակերտում: Արցախում կա մեկ ռուսական դպրոց, այն էլ՝ մասնավոր: Արցախի պետական համալսարանից բացի, կան մասնավոր ինստիտուտներ, որտեղ ուսուցումը բարձր մակարդակի վրա է: Ամեն տարի մրցույթով անցած 30-35 ուսանող գալիս է Երեւանի տարբեր բուհերում սովորելու: Արցախում կա 210 դպրոց, որտեղ սովորում է 21029 աշակերտ: Ինչպես ասաց Ա. Սարգսյանը, սա այն սերունդն է, որն իր մեջ բյուրեղացնում է կյանքի ուժը: Նրանց մեջ է Արցախի ապագան եւ անկախությունը:

ՔՆԱՐԻԿ ՄԱՐՈՒՔՅԱՆ,
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի
3-րդ կուրս

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

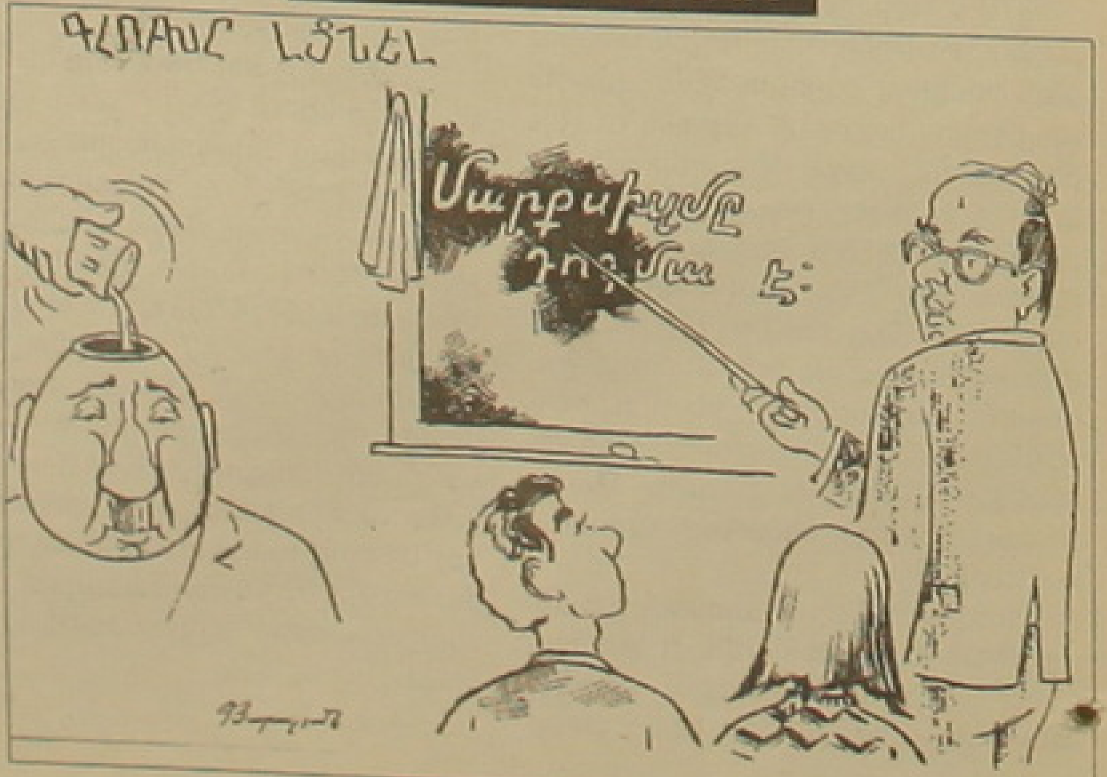

Արման Քարամյանի նոր նվաճումը

100 գոլ ֆուտբոլի ՀՀ առաջնություններում

Առաջնության լավագույն ռմբարկու Արման Քարամյանն ընթացիկ մրցաշրջանում մեկ անգամ չէ, որ ռեկորդներ է սահմանել: Հերթական նվաճմանը նա հասավ առաջնության ավարտական տուրում: «Արցախի» հետ խաղում Արմանը խփեց ՀՀ առաջնություններում իր հոբելյանական 100-րդ գնդակը՝ ինքն իրեն հիանալի նվեր մատուցելով ծննդյան 23-ամյակի եւ ամուսնության առթիվ: Արմանը դարձավ ՀՀ առաջնություններում 100 գոլի սահմանագիծը հասած 6-րդ ֆուտբոլիստը: Լավագույն հնգյակում տեղ են զբաղեցրել Արսեն Ավետիսյանը՝ 150 գոլ, Արթուր Պետրոսյանը՝ 125, Տիգրան Եսայանը՝ 119, Գեղամ Հովհաննիսյանը՝ 111 եւ Վահե Յաղմուրյանը՝ 104: Տեղին է հիշեցնել, որ երկրի առաջնություններում առաջինն Արսեն Ավետիսյանին է հաջողվել դառնալ 100 գոլի հեղինակ (12.8.96 թ. «Զանգեզուրի» դարպասը): Ընդ որում, նա այդ 100 գոլերը խփել էր 115 խաղում: Երկու տարի անց երանելի բարձունքը նվաճեց Գեղամ Հովհաննիսյանը (6.6.98 թ. «Շիրակ-2»-ին, 142-րդ խաղում): Նույն տարվա հոկտեմբերի 21-ին «Շիրակի» դարպասը 11 մ հարվածով իր 100-րդ գնդակը խփեց Վահե Յաղմուրյանը: Դա նրա 123-րդ խաղն էր: Հաջորդ երկու մրցաշրջաններում նման հոբելյաններ նշեցին նաեւ շիրակցի Արթուր Պետրոսյանը (13.10.99 թ. «Կիլիկիային», 179-րդ խաղում) եւ արարատցի Տիգրան Եսայանը (17.9.2000 թ. «Արաքսին», 166-րդ խաղում): Քարամյանն իր 100 գոլերը խփել է 126 խաղում եւ այս ցուցանիշով զիջում է միայն Արսեն Ավետիսյանին ու Վահե Յաղմուրյանին: Սակայն միջին արդյունավետությամբ՝ 0,79 գոլ մեկ խաղում, Արմանը գերազանցում է բոլորին: Համեմատության համար նշենք, որ ՀՀ առաջնությունների ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստ Արսեն Ավետիսյանի ցուցանիշը 0,75 է (150 գոլ՝ 199 խաղում): Ի դեպ, թեեւ Արմանին չհաջողվեց գերազանցել Արսենի արդյունավետության բացարձակ ռեկորդը (1994 թ. 39 գոլ 26 խաղում), սակայն միջին արդյունավետությամբ 1,71 գոլ (36 գոլ 21 խաղում) Քարամյանի ցուցանիշը լավագույնն է: Քանի որ խոսք գնաց ռեկորդներից, եկեք ամփոփենք այս մրցաշրջանում Արմանի սահմանած կամ կրկնած ռեկորդները: Պաշտոնական մրցումներում Քարամյանը խփեց 50 գնդակ (36՝ առաջնություն, 9՝ ՀՀ գավաթ, 3՝ եվրագավաթներ, 1-ական հավաքական եւ ԱՊՀ գավաթ), ինչը 7 գոլով գերազանցում է 1994 թ. Արսեն Ավետիսյանի ռեկորդային ցուցանիշը: Առաջնությունում դարձավ 8 «հեթ-տրիկի» հեղինակ (1994 թ. Ավետիսյանը՝ 6 «հեթ-տրիկ») եւ ընդհանուր քանակով (15) կրկնեց Ավետիսյանի ռեկորդային ցուցանիշը: 23 տարեկան ֆուտբոլիստների մեջ Արմանի խփած գոլերի քանակը (36) եւս ռեկորդային է (նախկին ցուցանիշը պատկանում էր Արսեն Ավետիսյանին՝ 22 գնդակ, 1996 թ.): Քարամյանին են պատկանում նաեւ մեկ մրցաշրջանի (1,71 գոլ) եւ ՀՀ առաջնությունների (0,79 գոլ) միջին արդյունավետության ռեկորդները:

Ներկայացնենք 100 գոլերի բաշխումն ըստ թիմերի. «Դինամո»՝ 19 գոլ, «Լոռի»՝ 12, «Կոտայք»՝ 9, «Լեռնագործ», «Գյումրի»՝ 8-ական, «Սպարտակ», «Զվարթնոց»՝ 7-ական, «Դվին», «Շիրակ», «Արցախ»՝ 6-ական, «Միկա»՝ 3, «Զանգեզուր», «Արարատ», «Երեւան»՝ 2-ական, «Փյունիկ», «Էրեբունի», «Բանանց»՝ 1-ական:

Քարամյանի հարվածներից տուժել են 37 դարպասապահներ: Բոլորից շատ տհաճություն նա պատճառել է դինամոյական Վահան Շմավոնյանին՝ 9 անգամ ստիպելով նրան գնդակը հանել ցանցից: 8 անգամ Արմանը գրավել է Սարգիս Ներսիսյանի պաշտպանած դարպասը («Լոռի»՝ 1, «Լեռնագործ»՝ 7): 5-ական գնդակ է խփել Նիկոլայ Սարգսյանին («Դինամո»), Գագիկ Հարությունյանին («Լոռի»), Արսեն Մեսրոպյանին («Գյումրի») եւ Արթուր Ավագյանին («Արցախ»): 4-ական անգամ Քարամյանի հարվածներից հետո գոլ են բաց թողել շիրակցի Ռայմոնդ Զաղուրյանը, Գեւորգ Կասպարովը («Զվարթնոց»), Ֆելիքս Հակոբյանը («Դինամո»՝ 2, «Դվին»՝ 2) եւ Զանիբեկ Սիմոնյանը («Լոռի»):

«100 ռմբարկուների» ցուցակում Արման Քարամյանը մրցաշրջանի շեմին զբաղեցնում էր 19-րդ հորիզոնականը, իսկ ներկայումս 6-րդ տեղում է: Իսկ Խորեն Հովհաննիսյանի անվան ռմբարկուների «100-ի ակումբում» Արմանը 124 գնդակով եզրափակում է լավագույն հնգյակը: Համոզված ենք, որ հաջորդ մրցաշրջանում եւս «Փյունիկի» հարձակվողն աչքի կընկնի արդյունավետ խաղով եւ նշված ակումբներում ավելի բարձր դիրք կզբաղեցնի:

Չեմպիոնը չորոշվեց

Վերջնագիծը հատեց նաեւ ֆուտբոլի ՌԴ առաջնությունը, սակայն չեմպիոնը չորոշվեց: Երկու թիմեր՝ «Լոկոմոտիվն» ու ԲԿՄԱ-ն մրցաշարն ավարտեցին միեւնույն ցուցանիշներով եւ, մրցակարգի համաձայն, ոսկե մեդալների համար պետք է լրացուցիչ մրցախաղ անցկացնեն: Ավարտական տուրից առաջ մոսկովյան այս երկու ակումբները վաստակել էին 63-ական միավոր: «Լոկոմոտիվը» մրցում էր «Դինամոյի» հետ, իսկ ԲԿՄԱ-ն հյուրընկալվել էր «Սատուրնին»: Եթե «Լոկոմոտիվը» մեծ ջանքերի գնով կարողացավ հաղթել «Դինամոյին» (2-1), ապա ԲԿՄԱ-ն համոզիչ հաղթանակ տարավ «Սատուրնի» նկատմամբ (3-0):

«Սպարտակի» նկատմամբ տարած հաղթանակի շնորհիվ (1-0) «Տորպեդոն» աղյուսակում զբաղեցրեց 4-րդ տեղը եւ կարող է հասնել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի ուղեգրին: Որոշվեցին նաեւ այն երկու թիմերը, որոնք հրաժեշտ կտան պրեմիեր-լիգային: Սարատովի «Սոկոլին» եւ Մախաչկալայի «Անժիին» հաջորդ տարի կփոխարինեն Կազանի «Ռուբինն» ու Նովոռոսիյսկի «Չեռնոմորեցը»: Ավարտական տուրի մյուս հանդիպումներում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. «Ուրալան»-«Անժի»՝ 0-1, «Ալանիա»-«Ռոտոր»՝ 0-1, «Զենիթ»-«Կռիլյա սովետով»՝ 1-2, «Տորպեդո-ԶԻԼ»-«Ռոստսելմաշ» 2-0, «Սոկոլ»-«Շիննիկ»՝ 1-3:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. ԲԿՄԱ	30	21	3	6	60–26	66
2. Լոկոմոտիվ	30	19	9	2	46–14	66
3. Սպարտակ	30	16	7	7	49–36	55
4. Տորպեդո	30	14	8	8	47-32	50
5. Կռ. սովետով	30	15	4	11	39-32	49
6. Սատուրն	30	13	8	9	41-37	47
7. Շիննիկ	30	13	8	9	42-37	47
8. Դինամո	30	12	6	12	38-33	42
9. Ռոտոր	30	11	5	14	27-34	38
10. Զենիթ	30	8	9	13	36-42	33
11. Ռոստսելմաշ	30	7	10	13	29-49	31
12. Ալանիա	30	8	6	16	31-42	30
13. Ուրալան	30	6	11	13	32-42	29
14. Տորպեդո-ԶԻԼ	30	6	10	14	20-39	28
15. Անժի	30	5	10	15	22–43	25
16. Սոկոլ	30	5	8	17	24–45	23

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Ծանրորդները սկսում են մրցավեճը

Այսօր Վարշավայում մեկնարկում է ծանրամարտի աշխարհի հերթական առաջնությունը: Երկաթախաղի վարպետների այդ ստուգատեսին լրջորեն են նախապատրաստվել նաեւ հայ ծանրորդները, որոնք դոպինգի օգտագործման հետ կապված մեկամյա որակազրկումից հետո կրկին իրավունք են ստացել վիճարկելու աշխարհի առաջնության պարգեւները: Հայաստանի հավաքականը լեհական մրցահարթակում կներկայացնեն Արթուր Դանիելյանը (62 կգ), Վիգեն Խաչատրյանը (77 կգ), Տիգրան Քամալյանը (85 կգ) եւ Աշոտ Դանիելյանը (գերծանր քաշ): Վերջինս Սիդնեյի օլիմպիադայում զրկվել էր բրոնզե մեդալից՝ խթանիչներ օգտագործելու մեղադրանքով եւ 2 տարով որակազրկվել էր: Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոն Աշոտ Դանիելյանի համար աշխարհի հերթական առաջնությունը չափազանց կարեւոր է իր ուժերի նկատմամբ կրկին վստահություն ձեռք բերելու առումով: Ուրախալի է, որ մեր ծանրորդն այս երկու տարվա ընթացքում պարապուրդի չի մատնվել, չի բաժանվել սիրած մարզաձեւից եւ տքնաջան մարզումների շնորհիվ կրկին լավ մարզավիճակում է: Ինչ վերաբերում է մեր մյուս 3 երիտասարդ ծանրորդներին, ապա նրանք եւս միջազգային մրցումների փորձ ունեն եւ պատանեկան ու երիտասարդական մրցաշարերում մրցանակակիրներ են դարձել: Նոյեմբերի 20-ին հայ մարզիկներից առաջինը մրցահարթակ դուրս կգա 62 կգ քաշային Արթուր Դանիելյանը: Իսկ նոյեմբերի 26-ին մեդալների համար մրցավեճի կմտնի Աշոտ Դանիելյանը: Հայաստանի հավաքականը Վարշավայում կգլխավորի ծանրամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Օգսեն Միրզոյանը, որին կօգնեն Ռոման Դանիելյանն ու Փաշիկ Ալավերդյանը:

Ե՛վ չեմպիոն, ե՛ւ աշխարհի թիվ 1 թենիսիստ

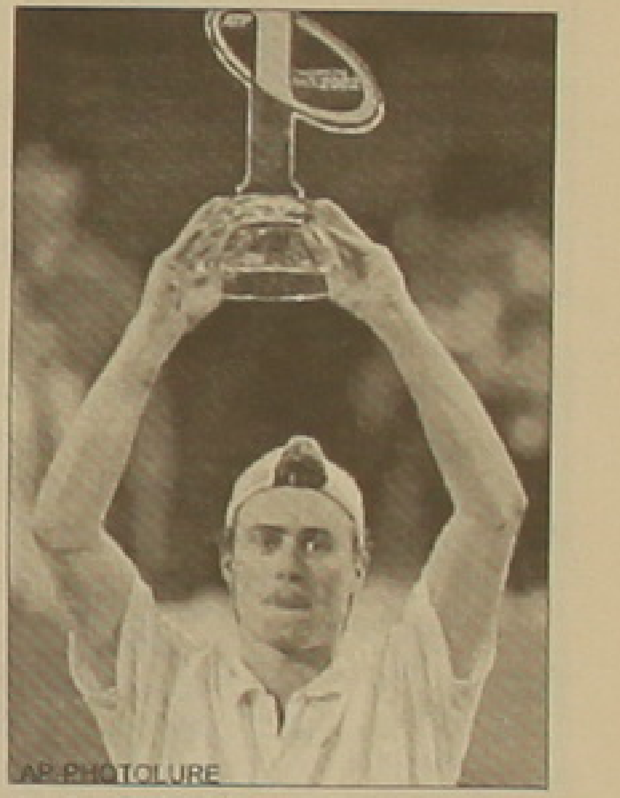

Շանհայում 8 ուժեղագույն թենիսիստներն ավարտեցին իրենց մրցավեճը: Երկրորդ տարին անընդմեջ աշխարհի թիվ 1 թենիսիստ է ճանաչվում ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթը: Նա չափազանց լարված ու համառ մրցակցությունում, 5 խաղափուլում պարտության մատնեց իսպանացի Խուան Կառլոս Ֆեռերոյին: Կիսաեզրափակիչում Հյուիթը հաղթել էր շվեյցարացի Ռոժե Ֆեդերերին՝ «ոսկե» խմբի հաղթողին (7–5, 5–7, 7–5): Կառլոս Ֆեռերոն պարտության էր մատնել Մոյային (6–7, 6–4, 6–4):

Եզրափակիչ հանդիպումը մրցակիցներից շատ ջանքեր պահանջեց: Առաջին խաղափուլում Հյուիթը նկատելի առավելություն ուներ եւ կարողացավ հաղթել մրցակցին (7–5): Երկրորդ խաղափուլի սկիզբը կրկին Հյուիթի օգտին էր՝ 3–0: Սակայն իսպանացին հետզհետե ուշքի եկավ, հավասարեցրեց հաշիվը: Վերջնամասը կրկին Հյուիթի օգտին էր, որը 7–5 հաշվով շահեց նաեւ 2-րդ խաղափուլը: Թվում էր, թե ավստրալացուն կհաջողվի տանել 3-րդ վճռական հաղթանակը եւ վերջակետ դնել լարված մրցակցությանը: Բայց իսպանացի թենիսիստը բնավ էլ չընկճվեց առաջին երկու խաղափուլերում կրած անհաջողությունից եւ հաջորդ երկու խաղափուլերում հետ բերեց կորցրածը (6–2, 6–2): Ամեն ինչ պետք է վճռեր 5-րդ խաղափուլը: Վերադասավորելով ուժերը, Հյուիթը կարողացավ հաղթել (6–4)՝ հաղթական վերջակետ դնելով այդ չափազանց լարված հանդիպմանը: Այսպիսով, 2-րդ տարին անընդմեջ Հյուիթը նվաճեց աշխարհի ոչ պաշտոնական չեմպիոնի տիտղոսը: Նման արդյունքի նախկինում հաջողվել է հասնել Ստեֆան Էդբերգին, Փիթ Սամփրասին, Բյոռն Բորգին, Իվան Լենդլին, Ջիմի Կոնորսին եւ Ջոն Մակինրոյին: Հյուիթը նաեւ տարվա արդյունքներով թենիսիստների դասակարգման ցուցակում պահպանեց առաջատարի իր դիրքը՝ վաստակելով 897 միավոր: 2-րդ տեղում Անդրե Աղասին է (679), 3-րդ հորիզոնականը զբաղեցնում է Մարատ Սաֆինը (569): Լավագույն տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Խուան Կառլոս Ֆեռերոն (548), Կառլոս Մոյան (526), Ռոջեր Ֆեդերերը (518), Իրժի Նովակը (467), Թիմ Հենմանը (443), Ալբերտ Կոստան (414) եւ Էնդի Ռոդիկը (409): Դավիթ Նալբանդյանը մրցաշրջանն ավարտեց 12-րդ տեղում (355 միավոր):

Յակուբուն նախընտրեց Անգլիան

Իսրայելական «Մաքքաբի» Հայֆա թիմի 20-ամյա հարձակվող Էուգբենի Յակուբիի խաղը հետաքրքրել է «Մանչեսթր Յունայթեդի» գլխավոր մարզիչ Ալեքս Ֆերգյուսոնին, որը նրան Անգլիա տեղափոխվելու առաջարկ է արել: Չնայած ֆուտբոլիստը հրավերներ ունի նաեւ իտալական եւ իսպանական ակումբներից, սակայն նախապատվությունը տալիս է Անգլիայի պրեմիեր-լիգային: Յակուբուն ցանկանում էր Անգլիա տեղափոխվել դեռեւս ամռանը: Ֆուտբոլիստի հետ պատրաստ էր պայմանագիր կնքել «Դերբի Քաունթին»: Սակայն նրան Անգլիայում աշխատելու իրավունք ստանալու համար չբավականացրեց Նիգերիայի հավաքականի կազմում անցկացրած խաղերի քանակը (նախատեսվածից նա 2 խաղ պակաս էր անցկացրել): Նախնական պայմանավորվածության համաձայն, Յակուբուն պետք է «Դերբի Քաունթի» վերադառնար այս ձմռանը: Սակայն այժմ նա ցանկանում է պայմանագիր կնքել «Մանչեսթր Յունայթեդի» հետ: Նույնիսկ եթե պայմանագիրը կնքվի, ֆուտբոլիստը մինչեւ մրցաշրջանի ավարտը հանդես կգա «Մաքքաբիում»:

Վախճանվել է Սկիաֆինոն

78 տարեկանում վախճանվել է 50-ական թվականների ուրուգվայական ֆուտբոլի աստղերից մեկը՝ Խուան Սկիաֆինոն: Նա 1950 թ. Ուրուգվայի հավաքականի կազմում նվաճել էր աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Բրազիլիայում կայացած ֆուտբոլի աշխարհի 4-րդ առաջնության եզրափակիչ խաղում Սկիաֆինոն դարձել էր դաշտի տերերի դարպասը խփած գոլի հեղինակ: Այդ հանդիպումը 2-1 հաշվով շահել էին ուրուգվայցիները: Իր ֆուտբոլային կենսագրության մեծ մասը Սկիաֆինոն անցկացրել է իտալական «Միլանում», որը նրա համար վճարել էր այն ժամանակների համար ռեկորդային գումար՝ 300 հազար դոլար:

Ֆուտբոլիստներին կընտրեն ֆուտբոլասերները

Դեկտեմբերի 16-ին կկայանա ֆուտբոլային յուրօրինակ մրցախաղ Գերմանիայի ազգային հավաքականի եւ բունդեսլիգայի «աստղերից» կազմավորված թիմի միջեւ: Աշխարհի առաջնության եզրափակիչի մասնակիցների դեմ խաղադաշտ դուրս կգան այն ֆուտբոլիստները, որոնց կընտրեն ֆուտբոլասերները: Չեխ Թոմաշ Ռոսիցկու եւ բրազիլացի Լուսիոյի ներկայացրած 41 ֆուտբոլիստների ցանկից յուրաքանչյուր ֆուտբոլասեր կարող է ընտրել միայն մեկին՝ այդ մասին տեղեկացնելով հեռախոսով: Խաղից ստացված ողջ հասույթը կտրամադրվի օգոստոսին Գերմանիայում ջրհեղեղից տուժածների օգնության հիմնադրամին:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՊՈՂՈՏԱ ԲԱՑ ԱՃՈՒՐԴԻ ՀՐԱՎԵՐ

Հյուսիսային պողոտայի տամներորդ Աբովյան փողոցին հարող եւ «Ավիաստանս» հյուրանոցի եւ «Միլանո» խանութի միջեւ ընկած հատվածում գտնվող 1700 ք.մ. հողամասի կառուցապատման նպատակով վարձակալին որոշելու համար Երեւանի քաղաքապետարանը հայտարարում է բաց աճուրդ, որն անցկացվելու է 2002 թ. դեկտեմբերի 20-ին Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում ժ. 18:00-ին:

Աճուրդի առարկան է շենքերից եւ շինություններից ազատված եւ որեւէ իրավունքով չծանրաբեռնված հողամասի վարձակալության պայմանագրի կնքման իրավունքը: Կառուցապատման ավարտից հետո նախատեսվում է կադաստրային արժեքով հողամասն ի սեփականություն ձեռք բերելու հնարավորություն:

Աճուրդը իրականացվելու է «Հարությունյան եւ գործընկերներ իրավաբանական գրասենյակ» ՍՊԸ-ի կողմից «Եռափուլ կարգով» (© 2001 Հայկ Հարությունյան եւ Վահան Հարությունյան):

Աճուրդի հայտերը ներկայացվում են ԱՄՆ դոլարի համարժեքով հողամասի մեկ քառակուսի մետրի հաշվարկով: Աճուրդի մեկնարկային գինը սահմանվում է 500 (հինգ հարյուր) ԱՄՆ դոլարի համարժեքի չափով:

Շահագրգիռ անձինք կարող են մասնակցել աճուրդին մինչեւ աճուրդի օրվա ժամը 12:00 էսքրոու գործակալ HSBC բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ում բացված «Էսքրոու» (հատուկ դեպոզիտ) հաշվին վճարելով երաշխիքային նախավճարը՝ 50 000 (հիսուն հազար) ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով: Փակ ծրարներով հայտերը կարող են ներկայացվել մինչեւ աճուրդի անցկացման օրվա ժ. 17:30-ը Երեւանի քաղաքապետարանի նախասրահում գտնվող զմռսված տուփի մեջ գցելու միջոցով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել «Հարությունյան եւ գործընկերներ իրավաբանական գրասենյակ» ՍՊԸ, ք. Երեւան, Խանջյան 50, Թեքեյան կենտրոն, IV հարկ, հեռ. 559501, 559502, ֆաքս. 400749, 403301, էլ-փոստ՝ auction@legal.am, կամ Երեւանի քաղաքապետարանի «Հյուսիսային պողոտա եւ Կասկադ» ծրագրերի իրականացման գրասենյակ, հեռ. 563601:

529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Փոխանակում եմ** փոքր կենտրոնում գտնվող սեփականաշնորհված 80 ք.մ. տարածքը սեփական տան հետ. հեռ. 09 423833, Արտուր:
- **Վաճառվում է** 800 ք.մ. տուն-հողամաս Օշականում: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 34-40-71:
- **Կգնեմ** 3 սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում առանց միջնորդի: Հեռ. 538489:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Իսրայելյան 43, I մուտք, 18 բն., 9/4 հարկ, ընդ. մակերեսը 93 ք.մ., բնակելի մակերեսը 60 ք.մ., բաց եւ փակ տնտեսական պատշգամբ, մշտական ջուր, ջրատաքացուցիչ (գեյզեր), երկաթյա դուռ: Հեռ. 524666:
- **Կվարձակալեմ** 1 սենյականոց բնակարան մինչեւ 50 դոլարի սահմանում, կենտրոնում կամ Նորքի զանգվածներում: Հեռ. 56 31 49, 58 59 63:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան 70 ք.մ. տարածքով, 2 ննջարան, 1 ճաշասենյակ, նախասրահ, բաց բակ, պատշգամբ: Հասցեն Մոսկովյան 20, բն. 35, մուտքն առանձին, բակից: Հեռ. 527200, Սայիս, Օվսաննա: Գինը 30.000 դոլար:

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ «Հայաստանի դեղին էջերի» հրատարակման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները:

Մրցույթի անցկացման պայմանները, ինչպես նաեւ պահանջվող էջերի որակական մասնագրերը շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով.

«Արմենտել» ՓԲԸ, Սարյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ. 28 70 66, e-mail: hermine@armentel.com

Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2002 թ.-ի դեկտեմբերի 16-ը:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

UN
DP

UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME

UN' s global development network

ՈՒՍՈՒՑԱՆՈՂՆԵՐԻ ՄՐՑՈՒՅԹ

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը (ԿԸՀ) եւ Միացյալ ազգերի զարգացման ծրագիրը (ՄԱԶԾ) հայտարարում են մրցույթ ուսուցանողների թափուր տեղերի համար:

Ուսուցանողները մինչեւ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի ընտրությունները աշխատելու են Երեւանում եւ հանրապետության մարզերում: Ուսուցանողներն իրականացնելու են ընտրատարածքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների ուսուցում, որը մասնավորապես ներառում է.

- ծանոթացում ընտրական օրենսգրքի դրույթներին եւ վերջին փոփոխություններին,
- ԿԸՀ կողմից ընդունված որոշումների պարզաբանում,
- ընտրական գործընթացին առնչվող հմտությունների զարգացում

Ուսուցանողները պետք է ունենան.

- բարձրագույն կրթություն մանկավարժական, իրավաբանական, քաղաքագիտական եւ/կամ այլ բնագավառներում
- մեծահասակների դասավանդման եւ ինտերակտիվ մեթոդների իմացություն,
- ժողովրդավարական սկզբունքների եւ ընտրական գործընթացների իմացություն,
- ընտրական հանձնաժողովներում աշխատելու փորձ

Հետաքրքրված անձինք պետք է ներկայացնեն ինքնակենսագրություն (ռեզյումե կամ CV) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով՝ Գրիգոր Քոչարի 21ա հասցեով (Դրամատիկական թատրոնի հարեւանությամբ), մինչեւ ս/թ նոյեմբերի 22-ը, ժամը 16:00 եւ թողնեն իրենց դիմումները անվտանգության աշխատակիցների մոտ: Դիմումների հիման վրա նախնական ընտրություն անցած թեկնածուները կհրավիրվեն հարցազրույցի:

ՀՀ կառավարության ստեղծած ԹՐԱՖԻԿԻՆԳԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՄԻՋԳԵՐԱՏԵՍՉԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

«ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԵՎՐՈՊԱՆ ԸՆԴԴԵՄ ՍՏՐԿՈՒԹՅԱՆ»

խորագրով ֆրանսիական պաստառների

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻՆ:

Ցուցահանդեսը կկազմակերպվի նոյեմբերի 18-20-ը Երեւանում, «Մոսկվա» կինոթատրոնում եւ նոյեմբերի 21-22-ը Գյումրիում, Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Գյումրու մասնաճյուղի շենքում: Երեւանյան ցուցահանդեսի բացման արարողությունը տեղի կունենա նոյեմբերի 18-ին, ժամը 18:00-ին:

Գյումրիում ցուցահանդեսի բացումը տեղի կունենա նոյեմբերի 21-ին, ժամը 16:00-ին: Բացման ժամանակ կցուցադրվի «Գնված եւ վաճառված» վավերագրական կինոնկարը:

ՄՈՒՏՔՆ ԱԶԱՏ Է:

Ցուցահանդեսի հովանավորներն են՝

Ամերիկյան իրավաբանական ընկերակցության հայաստանյան ներկայացուցչությունը, ԱՄՆ Պետդեպարտամենտը եւ ԱՄՆ ՄԶԳ-ը, Միգրացիայի միջազգային կազմակերպությունը, ԵԱՀԿ-ը, ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարը եւ «Ավստրիական ավիաուղիները»:

Ցուցահանդեսի կազմակերպիչները շնորհակալություն են հայտնում ֆրանսիական «Ընդդեմ ժամանակակից ստրկության կոմիտեին»՝ հավաքածուն տրամադրելու համար:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նոր Հաճընի քաղաքապետարանը հայտարարում է հողատարածքի վարձակալության մրցույթ՝ հանդիսությունների սրահ կառուցելու համար:

Հողատարածքի գտնվելու վայրը	Հողատարածքի ընդհանուր մակերեսը	Կառուցապատվող մակերես	Կառույցի հարկայնությունը	Վարձակալության ժամկետը	Վարձավճարի տարեկան մեկնարկային գինը
Ք. Նոր Հաճըն Շահումյան փողոց	900 քմ	510 քմ	երկհարկանի	99 տարի	հողհարկի դրույքաչափով՝ 1 քմ-ը՝ 5 դրամ (4.500 դրամ)

Մրցույթը կանցկացվի 2002 թ. դեկտեմբերի 18-ին, ժամը 11:00-ին, Նոր Հաճընի քաղաքապետարանի շենքում (հասցեն Տոռոզյան 7):

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2002 թ. դեկտեմբերի 17-ը, ժամը 18:00-ն մրցութային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն.

ա) մրցույթին մասնակցության հայտը.

բ) տարածքի նպատակային օգտագործման բիզնես-ծրագիրը.

գ) մրցույթին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել մրցութային հանձնաժողով:

Հեռ.՝ (0-24) 4-27-70, 4-27-85:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

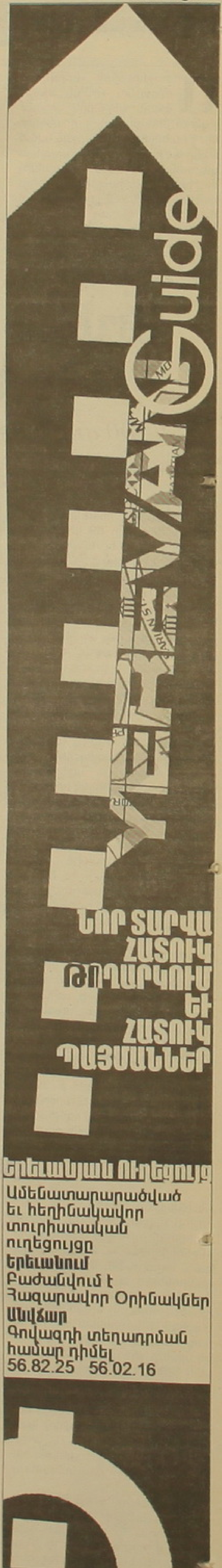

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 18. 11. 2002 Գինը՝ 100 դրամ